

SOKOL AMERICKÝ

VĚSTNÍK AMERICKÉ

OBCE SOKOLSKÉ

ROČNÍK XXXXVI.

CHICAGO, ILL., 15. PROSINCE, 1924.

ČÍSLO 10.

Dr. Antonín Mueller:

Dorostu Sokolstva v Československu k Novému Roku.

Vy drazi, kráčíte teprv k životu,
srdce jsou plná mladistvých snění,
vše zdá se Vám růžové a tak snadné
v nitru hárá posvátné nadšení.

Zač předei Vaši dlouho bojovali,
hotové sic před Vámi dnes stojí,
však tolik nepřátel žárlivých všude;
na stráží bud'te, vždy silni k boji.

Slunce nad českou mladou republikou
po dlouhých staletích přec jen vyšlo,
došli jsme svobody, však třeba péče,
by co dnes máme na zmar nepřišlo.

Ze nepřítel nespí, si uvědomte
až nás nebude, od Vás se čeká,
že Vlast' jak klenot chrániti budete
jak hodno Čecha, hodno je reka.

A, Vy pak dívky, v to pevně věříme,
až v ženy a matky dospějete
syny a dcerky své dobrými Čechy
vlasti vychovávatí budete.

Co matka dítkám svým do srdce vštípí
každý si vždycky připomíná rád
zapominají jenom nevděčníci
těmi nebudeme však nikdy snad.

Nuže, važte si té drahé Svobody
chraňte a braňte vlast' vždy ze všech sil
nedopust'te, aby ji snad v Budoucnu
nepřítel v spáry zase uchvátil.

B. Rokosová:

Význam žen v Sokole.

O významu mužů v Sokole je psáno a mluveno dosti často, ne však o významu žen. Proto jest také na nás, abychom ukázaly, jak my pohlížíme na Sokola a jak oceňujeme důležitost jeho pro ženu.

Hlavní zásada sokolská "Zdravý duch ve zdravém těle" platí i pro nás plnou měrou a proto v ženských odborech jest na místě cvičení, kterým se má docílit zdravého a statného těla. Jsou mnozí, kteří namítají, že ženě není třeba tělocviku, že stačí ji domácí práce a procházky. Obě však jest pro dokonalý tělesný vývoj jednostranné a pak, proč by se nám měl odíratí požitky, který spojen jest s pravidelným a pěkně prováděným cvičením. Po denní práci, ať tělesné či duševní, je nám cvičení osvěžením a milou zábavou. Cvičení má jiný ráz u mužů a jiný ráz u žen. U mužů má odrážeti sílu a tělesnou udatnost, kdežto u žen má vyvolávatí dojem hodnosti a krásy.

Rhythmika a reje jsou cvičení zvlášť pro ženy. Na prvním místě jsou zvlášť tanečky na národní písně, které jste také, milé sestry, minulou neděli současně se cvičením symbolických předvedly. Jimi jest možno nejlépe vyjádřiti ladnost ženského pohybu. Jsou však národní písně duchem tak silné, že nehodí se pro cvičení žen, jak na př. jest cvičení na slovenskou hymnu "Nad Tatrou se blýská," kde znázorňuje se poroba a pak probuzení národa slovenského.

Vedle hlavního účelu, kterým jest vypěstování zdravého těla, má cvičení ten dobrý vliv, že je nám zábavou, která nahrazuje jinou a odvádí od zábav méně ušlechtilých. Většina dívek vstupuje do Sokola k vůli cvičení, jež je těší, vlastně tedy za zábavou. Teprve další pravidelnou návštěvou cvičení a účasti na vzdělávacích snahách Sokola dostávají větší zájem o vyšší cíle Sokolstva.

Vedle pěstění těla má Sokol za účel vychovávatí charaktery a zvyšovati duševní úroveň svých členů, neboť zvýšeným vzděláním se pěstuje povaha a dostává se člověku té pravé intelligence, po níž všichni toužíme. Myslím, že vzájemný styk v Sokole vykoná v tom směru více nežli jiné vzdělávací prostředky. Potrvá to však ještě hodně dlouho nežli "Rovnost, volnost a bratrství," svatá to hesla sokolská, povládnu úplně mezi námi.

Proto musíme všichni pracovati k tomu, aby mezi námi byla opravdová rovnost, čisté sestersví, které záleží také hlavně ve vzájemném vypomáhání.

Působením a výchovou v Sokole naučily se české ženy chápat svoje národní poslání tím, že ve válce osvědčily se jako dobré pracovnice v "Červeném Kříži", ošetřovatelky nemocných, většinou Sokolky, působily jako dozorkyně a vedoucí v českých koloniích, nemocní a chudé děti posílány jsou na jih. Ani nevíte, milé sestry, jak mnoho se jich hlásí na Slovensko, kde mnohdy jenom za stravu působí jako vedoucí v nově založených jednotách. Rovněž i Vaše práce zde, v této nové vlasti, sestry, jest pro vás velice namáhavou. Jak víte samy, práce sokolská se nikdy neoceňuje. A přece snad mnohá z vás byly jste na všesokolském sletu v Praze a jsem jista, že ten blahý pocit a ten svátek v duši, který připravila vám vaše rodná drahá vlast, bude jasným bodem v životě.

Jest však ještě dlouhá cesta k ideálu myšlenky sokolské, jest třeba mnoho úsilovné práce, ale cíl náš bude nám bližším, když budeme tělesně zdraví, když budeme pevné samostatné povahy a, pokud možno, zjednáme si co nejvyšší vzdělání, které nabýváme pouze tím, když navštěvujeme sokolské besídky, přednášky, schůze, kde slyšíme mluvit o věcech veřejných. Tak nabýváme lepšího názoru o všeobecných událostech a otázkách a pochopíme, že i ženu mohou zajímati vážné rozhovory. A proto musíme pracovati každá na sobě a mezi sebou a až dospějeme k tomu, přidružíme se k veliké práci Sokolstva vychovávatí celý národ. Ženy mnoho v tom mohou vykonati. O tom každý jest přesvědčen, ale napřed musejí se samy vychovávat i zušlechťiti.

Proto pomáhejme si všechny vzájemně jak můžeme, ulehčujme si svou práci a všichni jděme za heslem: "Ku předu, ku předu, zpátky ni krok." Na zdar!

(Prosloveno při oslavě 25-letého jubilea Sokola v Schenectady, N. Y.)

"Kdo jest silnější nežli ty?" tázal se Brahma a síla odpověděla: "Hbitost!" — Victor Hugo.

Ani láska, ani čest, ani bohatství, ani moc nemohou dáti srdci radostnou chvíli, jest-li zdraví ztraceno. — Swett Marden.

O nás pro nás.

PŘI slavnosti kladení základního kamene Sokolovny v Oak Park prohlásil slavnostní řečník br. Jarka Košar, že sokolskou myšlenku nelze amerikanisovati, protože založena jest na výchově tělesné, výchově mravní a výchově národní.

Fraňa Klepal ve svém časopise "Slovo" ostře kritizuje toto prohlášení starého, zasloužilého pracovníka co "výrok, který působil překvapujícím a nesympatickým dojmem . . . Pakli dle výroku br. Košara není možno sokolskou ideu amerikanisovati, v jiném smyslu slova, přizpůsobiti tradicím a poměrům této země, pak dovoluji si tvrditi, že existence Sokolstva v Americe je neoprávněnou a veškeré proklamace, kterými před americkým národem Sokolstvo manifestovalo svoji loyaltitu, stávají se hotovým paškvilem, jednáním sokolské myšlenky nedůstojným." A stejně ostře mluví dále: ". . . po zásluze odsuzujeme takové přistěhovalce, kteří dobrovolně učinili tuto zemi svým trvalým domovem, kteří dovedou ziskuchtivě těžiti ze všech zdrojů bohatství a příznivých možností, které jim Amerika dobrovolně dává k dispozici, avšak na druhé straně zdráhají se plniti i tu minimální část povinností a úkolů, které tato země ukládá občanstvu."

Jinými slovy, řečeno bez vytáček a oklik, Klepal praví: "Pakliže sokolská myšlenka nedá se amerikanisovati, Sokolstvo v Americe se přetvařuje vůči americké veřejnosti a lže svou věrnost k nové své vlasti a ziskuchtivě těžic ze zdrojů bohatství a příznivých možností, které jim Amerika dává k dispozici, zdráhá se plniti i tu minimální část povinností a úkolů, které tato svobodná země ukládá svému občanstvu." Tvrdá, věru tvrdá jsou to slova, která tím bolestněji raní, protože pocházejí od Sokola, který dobře je obeznámen s duchem i skutky amerického Sokolstva, který dobře ví, že česko-americké Sokolstvo nezůstalo pouze na svém prohlášení věrnosti, nýbrž také vždy a všude konalo, koná a konati bude vždy věrně a v plné míře své povinnosti k své nové vlasti.

Že sokolskou ideu nelze amerikanisovati v tom smyslu, jak br. Košar to minil, že ji totiž nelze odloučiti od lásky k českému národu, s tím plně souhlasíme. Je-li amerikanisace hlásáním americké pýchy a velikašského nadýmání se místo oprávněné hrdosti velkého, svobodného národa, je-li amerikanisace opovrhováním a snižováním všech jiných národů místo myšlenky všelidského bratrství, je-li amerikanisace znásilňováním svobody slova a tisku, je-li kráčením ve šlépějích prusáckého Mommsena, který chtěl pádné kyje na tvrdé české palice, pak ovšem sokolskou ideu nelze amerikanisovati, ba ani si toho nepřejeme, kdyby to možným bylo, plně odsuzující takové americké

vlastenectví, které zvrhá se vlastně na fanatismus a šovinismus. Tak jako každý jedinec na druhém závisí, tak i jednotlivé národy jeden na druhém závisly jsou, soběstačným není žádný národ. není jím národ český, není jím národ americký.

O cílech a úkolech Sokolstva pravil jeho zakladatel Tyrš:

“První a povšechný úkol náš záleží v tom, že před jinými povoláními jsme zachováti národ svůj při té jarosti všestranné, která národům nedá odumřiti, při té síle stále a svěží, při té zdravoti tělesné, duševní i mravní, která ni žádné zkáze vzniknouti nedá, a tím i žádnému stanutí, žádnému zpátečnictví, tomuto nejhoršímu, ba vražednému zločinu na národech páchanému.”

Jan Křen ve svém spisku “Cíl snah sokolských” velice případně stanoví cíl našich snad:

“Tu leží cíl Sokolstva: Dovést národ český v čelo všeho lidstva, aby mu zářil svou vznešenou ušlechtilostí tělesnou, svou vysokou vyspělostí duševní, svou hluboce a pevně založenou ušlechtilostí mravní.”

Ano, to jest a zůstane naším cílem a cíl ten amerikanisovati se nedá, protože jest cíl čistě lidský. Prostřednictvím národního cílíme k všelidskému a přijímáme amerikanismus a amerikanisaci pouze do té míry, do které v sobě lepší složky obsahuje nežli obsaženy jsou v naší vlastní české kultuře, přijímáme amerikanismus tak dalece, dokud zůstává lidským, humanitním, ideálem všeho lidstva, dokud zůstává Lincolnovým amerikanismem, který věří, že národ americký “zasvěcen byl tomu přesvědčení, že všichni lidé jsou si rovni.”

Jen prostřednictvím svého národa můžeme prospěti celému lidstvu, praví slavný náš národní buditel Pavel Josef Šafařík:

“Jen ve vtělení ducha národního žije duch člověčenský. Čistě lidské dá se dosíci jen národním. Národnost není účel našeho vyššího života, ale nevyhnutelný prostředek k vyhledávání nejsvětějších účelů života. Srdce, které vychladlo pro národ, nezahoří nikdy čistě a trvale pro člověčenstvo a horoucí city pro nadpozemské účely zůstanou mu cizí . . .”

My věrní jsme své nové vlasti, my ji milujeme a právě proto chceme a snažíme se, aby co dobré jest v kultuře vlastního našeho národa českého, bylo zachováno a vštípeno na zelený strom vyvíjející se kultury americké. Jsouce národem starším, přejeme si a pracujeme k tomu, aby národ americký těžil z historické naší zkušenosti, aniž by za ni tak draze platiti musel jako národ český. Americká národnost se teprve vyvíjí a my chceme k tomuto vývoji přispěti tím nejlepším, co jsme, tím nejlepším, co v sobě máme, a takto nejenom slovy, nýbrž i skutky jsme věrní své nové vlasti.

Přední americký essayista Dr. Frank Crane takto posuzuje typ dokonalého Amerikána:

“On pevně stojí na svých vlastních nohou. Vládu považuje za užitečnou hlavně proto, že chrání ho v jeho neodvislosti. Stát jest jeho nástrojem, nikoliv jeho pánem. Byrokracie, autokracie, aristokracie, junkerství a podobné nešvary nemohou zde zakořeniti. Dokonce i plutokracie musí vždy zaujímati stanovisko obhajoby a obrany. Lincolnův Amerikán jest nejsnášenlivějším ze všech lidí. Poslední zbytek náboženského fanatismu ho opustil. Ačkoliv dosud poskvrněn jest stranicstvím, přece po každé volbě zapomíná vši rozhořčenosti a jde zase bodře po své práci. Jest pln humoru. On stvořil nový druh humoru, jak ho představují Artemus Ward a Mark Twain. Není již tak zbožným, ale svědomitějším, není již tak církevnickým, ale jest náboženštějším, není již tak sobeckým, jest ochotnějším kritisovati sama sebe, ale přece jest lidštějším nežli kterýkoliv jiný typ na světě. Zde jest svoboda svědomí taková, jaká nikdy před tím nebyla viděna. Menšina jest bující. Hledání chyb a kritika jsou jemným uměním, a přece většina lidí pokračuje a koná své dílo.”

K takovému pravému amerikanismu Ince tělem i duší, vždyť v něm vtělena jest veliká část myšlenky sokolské a to velice důležitá složka. Sokolstvo vítá takový pravý amerikanismus zakotvený v humanismu, toužící po mravním zdokonalení každého člověka bez ohledu na rodnou řeč, společenské postavení a bohatství. V tom ohledu Sokolství není ani třeba amerikanisovati, protože již samo v sobě obsahovalo a obsahuje dosti prvků a složek, jež obsaženy jsou v pravém amerikanismu. Vždy a všude bude však Sokolstvo odsuzovati amerikanismus zvrhující se v šovinismus, který není založen na národní hrdosti, nýbrž na směšném velikášství a domnělé soběstačnosti Ameriky.

“CO neustále mne pronásleduje v těchto dnech znovuzjitření plemenné a národnostní záští jest myšlenka, že tento veliký pokus, který učinila Amerika, snad přece kdysi stane se pouhým prázdným snem. Hrozím se té myšlenky, že by někdy lid v této zemi roztržen byl na bělochy a černochoy a žluté plemeno, že by došlo k roztržce mezi protestanty, katolíky a židy, mezi domorodými a přistěhovalci, hrozím se té myšlenky, že by kdy mohlo dojiti k takovému konfliktu, který by rozpoutal všechnu tu zvířecí zuřivost a zášť, již pouze lidské bytosti jsou schopny, který utlumil by hlas spravedlnosti a velkomyslnosti, který by připravil skutečné peklo tam, kde by měla býti pouze dobrá vůle mezi lidmi a závazný smysl pro společnou humanitu, který by ve svých stopách zůstavil pouze mrtvý popel velkého lidského snu zničeného požárem. Musíme předejiti tomu, aby Amerika nestala se gigantickou napodobeninou Evropy se všemi jejími plemennými záštěmi, náboženským licoměrnictvím, kul-

turní nesnášenlivostí a červy prožraným duchem kastovníctví. Amerika jistě se stane bohatší, silnější a čilejší nežli doposud jest. Co však ji prospěje, když zachová své tělo a ztratí svou duši." (Julius Drachsler, profesor sociologie na koleji města New Yorku.)

ENGLISH SECTION.

Charles Kolena:

WHY DID YOU BECOME A SOKOL MEMBER?

Before I will write, I shall introduce myself. I came to this country fourteen years ago and settled in one of the districts called "Town of Lake," in Chicago. Soon I joined the "Sokol" and in 1911 I became an Instructor. Since then I always was a "cvičitel" beside my two years of service with Uncle Sam's Army in France. I guess, you know me by now, a don't stop reading this letter until you read all of it.

One day last summer on finishing our three sets of tennis with my best partner Jerry Peck (15 years of age, President of Dorost Club Sokol Jrs. Auxiliary) he said:

"Mr. Kolena, did you read the Sokol Americký?"

I was surprised at that question and said: "Yes, what of it?"

"Who is Marie Česká?" he said.

Then I hurriedly switched my mind on the latest number of Sokol Americký on Sister M. Česká's letter, thinking what was wrong, with that nice letter of our great Sokolka.

"Well, I said, M. Česká is one of the best Sokol workers. Sister Česká is one of the best Sokol writers. Her ideas of Sokol are superior, purely Czecho-American. Sister Česká is a great Sokolka."

"Do you know," he said, "she wrote a nice letter in the Sokol Americký, ending with questions relating to this subject, WHY DID YOU BECOME A SOKOL? It affected me so that I have that question always in my mind."

"Well, Jerry," I said, "the Sokol work is great and there is always something to think about."

In two weeks after we had this little talk, there was a meeting of the Dorost Club. Jerry came in smiling with his hands full of sheets of paper.

"Look," he said, "what do you think of this?"

I looked at the papers and to my great surprise I saw the very question. "Why did you become a Sokol," and all the four reasons that follow the headline.

"What will you do with that?" I asked.

"Well," he said, "after the meeting I'll give these questions to the members and tell them to answer them. Then we will see what they know about Sokol."

"That is a wonderful idea," I said and we'll see and try them out."

Here is the result:

"I have become a member of the Sokol, because I believe the Sokol is by far the most superior to any other organization. The Sokol's fundamental principles are based on the most wonderful method of gaining sound bodies and minds. Therefore, the life of a Sokol is a long and happy one. The Sokols have proven that the Czechs are not a weak race, merely stumbling about to obtain a firm grasp on life, but an independent and progressive nation."

Fr. C. Schwartz.

***

And here is one written by our tallest club member; imagine 6 foot 3 inches:

"I did not join the Sokol because my father urged me to, but because I felt that I wanted to. The Sokols are an organization which stands out above all other organizations of their kind. The Sokols help to build up the mind and body of our young boys and girls. I realized this and so after five years as a member of the Sokol I am still attending my class regularly. Our Sokols also teach the young people their native tongue, an imperative need in their later life."

Frank Caithaml.

***

Our Girls Dorost club called, "Sokol Girl Boosters" did not want to remain behind, so the President of the Club, Rose Bures made the very same question and gave them to the girls in their earliest meeting. I wish you would have seen them. They scattered all over the gymnasium. Each one of them worked out a very good answer. Even Rose was on the job, thinking why she became a Sokolice, and here is what she wrote:

"I joined because I knew the Czechs are an intelligent race and bound to make a success. The sports that are taught in our gymnasium are of a healthy nature. To join just to have a good time would be a waste of time and not an educational feature. The name "Sokol" stands out strongly everywhere and they are worthy of the praise."

Rose M. Bures.

***

Here is another good one:

"The reasons are numerous. True, its broadening effects are very enacting and the development and proper care of the body is given here and very efficiently by our enabled instructors. The Sokol organization is also very patriotic and educational. Our parents were Czechs and it is well to practice the mother

tongue. Although we live up to the ideals and methods of our parents, we include in them, the ideals of ideal Americans. About the good time, no one who has been with the Sokols has ever regretted it, for they always have a good time."

Marie Kaluzik.

* * *

Here is a very good one written by Anna Houser (15 years of age) the youngest daughter of our best worker Vaclav Houser:

"In one way, yes, and that is about the broadening effect it has on the lives of its members. Sympathy, yes, but that is not my reason for joining.

2. This is the very reason why I joined. No other words could better the explanation. The culture that is given us during class hours, is what the body of every person needs. That is why I go to gymnasium.

3. I think that the Czechs have the right idea about the educational features in these things. I am proud to say that I belong to this race.

4. I really feel humiliated to think of a question of this kind being asked of me. I should say not, I did not join for this reason. I did not even know of any "bunch" existing between Sokols. I love the five letters, S-O-K-O-L, because they spell Sokol."

Anna Houser.

* * *

Now listen, I would like to hear from you brothers and sisters, "dorost" and "dorostenky". Don't you say that you have no time or don't know about what to write. I will repeat the questions of our great Sokolka, M. Česká and give you the whole month time to answer. Now everyone sit down and I am almost sure that you will send good answers to the Editor of Sokol Americký, Dr. L. Štolfa, 6207 W. 22nd St., Berwyn, Ill.

WHY DID YOU BECOME A SOKOL MEMBER?

1. Was it because you are in sympathy with its broadening effect on the lives of its members?
2. Or because you believe with us in proper and systematic body culture as practiced in our gymnasiums?
3. Or does the educational feature in purely Czech language and their patriotism appeal to you?
4. Or did you merely join because you thought you would have a good time with the "bunch?"

If you do not know how to begin the letter, just ask your "cvičitel" or "náčelník" and I am sure he will give you a start.

To you American born brothers and sisters. Why don't you boost the Sokol, and try harder

to know more of the inside work of Sokol you belong to. Let us hear about you and give us a view of Sokol as you see it. I hope to hear from you soon.

***

SOKOL SLÁVSKÝ STAVÍ.

Den 18. listopadu 1924 zapsán bude zlatým písmem v dějinách čilého Sokola Slávského, jakož i v dějinách všeho Sokolstva amerického. Toho dne započato bylo s pracemi na stavbě největší sokolské budovy v Americe, největší národní budovy v celých Spojených Státech Severoamerických. Toho dne započalo se s vykopávkou na ohromnou budovu Sokola Slávského, jež postavena bude na celém městském bloku a spolu s vnitřním zařízením bude stát skoro \$1,000,000, t. j. jeden milion dolarů.

Až do poslední skoro chvíle nežli rozhodný krok byl učiněn, mnozí, kdož obeznámeni byli dobře se zdejšími spolkovým životem a zvláště se životem sokolským, vrtěli hlavou nedůvěřivě a nemohli a nemohli uvěřiti, že by nějaká jednota, byť i jednota sokolská, měla dosti odvahy a dosti síly k dílu přímo titanskému. A přece Sokol Slávský se toho odvážil a to hlavně u vědomí své síly, která postačí na tento úkol, u vědomí síly prýstící z veliké obětavosti Sokolů a Sokolek, kteří s nadšením nabídli pomoc až pokud jejich síly sahaly.

Otázka postavení nové sokolovny přišla na přetřes ve valně hromadě odbývané roku 1923, v které zvolen byl prozatímní stavební výbor, který po zralé úvaze doporučil stavbu.

Později zvolen byl stálý stavební výbor skládající se z těchto bratrů: Anton Doležal, předseda; Z. Chobotský, místopředseda; Jan Vosátka, tajemník; M. Hamáček, účetník; Josef Hlávka a později M. Slováček, pokladník; a další členové Dagobert Novák, Jan Blažek, Alois Kopecký, J. J. Langer, Jarka Košar, Josef Nudera, Jan Tomeš, Fr. Domanský, Matěj Brichta a později po odstouplém J. Hlávkově Richard Dusil.

V první schůzi doporučeno bylo stavěti na 25. ulici vedle nynější Sokolovny, ale již hned ve druhé schůzi ozvaly se varovné hlasy, že by takový podnik byl pochybeným, an místo jest nevhodné se stanoviska společenského, jakož i se stanoviska obchodního.

V příští schůzi, která odbývala se za tři dny na to, předložen byl návrh zakoupiti stavební místo na 22. ulici mezi 61. Courtem a 62. Ave., návrh schválen výborem a za několik dní na to také ve schůzi jednoty a pozemek zakoupen za \$105,000. Hned na to vydány byly úpisy na \$100, jejichž rozprodáním získalo se záhy \$80,000, takže koupě byla zajištěna.

Vypracováním plánů pověřeni byli čeští architekti pp. J. Bednařík a J. Nový, kteří po četných úvahách se stavebním výborem konečně vypracovali návrh na budovu Sokola Slávského, která bude skutečně reprezentační budovou celého českého živlu v Chicagu a okolí.

Budova bude obsahovati přisklepi, přízemí a první a druhé poschodí.

V přisklepi umístěny budou sprchy a velká, moderní, všim pohodlím opatřená plovárna, pohodlná šatna, velká jídelna, výčepní místnost, kůželník, jakož i jiné místnosti, jichž jest zapotřebí pro tak velkou budovu.

V přízemí bude 20 krámů (storů), tělocvična, veliký sál s 2500 sedadly.

V prvním poschodí bude 13 úřadoven, 6 dvoupokojových bytů, čítárna a kulečnicková místnost.

V druhém poschodí bude 52 pokojů pro mladé muže a hosty Sokola, 2 spolkové místnosti a jedna ložová místnost.

Účelem budovy není zisk ani pro jednotlivce, ani pro jednotu, nýbrž postavení důstojného reprezentačního střediska pro českou národnost a zvláště pro Sokolstvo, vybudování budovy, v které poskytl by se zvláště mládeži naší výchovy tělesné za podmínek co možno nejvhodnějších, jakož i výchovy duševní a zábavy, aby mládež nemusela navštěvovati cizí místnosti, kde odcizuje se svému národu, kde odcizuje se české kultuře, kde namnoze zaprodává své češství.

Při podniku tak obrovským jest ovšem nutno také počítati s financemi, jest nutno vše předem rozpočísti. aby budova nestala se nesnesitelným břemenem na bedrách obětavých národních pracovníků. Otázce této věnována byla pečlivá pozornost a vše důkladně uváženo. Dle opatrných a skromných rozpočtů jeví se, že celá budova může vynášeti hrubého ročního příjmu asi \$58,000, z čehož by na umořování dluhu zbylo asi \$25,000 každého roku a počítá se, že by bylo možno splatiti celý kapitál asi v 17 letech.

V říjnu ve valné hromadě Sokola Slávského přijaty byly nabídky jednotlivých kontraktorů, schválena byla jednohlasně dosavadní činnost stavebního výboru a když První Národní Banka v Cicero slíbila půjčku \$500,000 a celý zbývajících obnos byl upsán, přikročeno bylo k rozhodnému kroku, započatlo se s výkopávkou.

Dne 18. listopadu kolem 10. hodiny ranní sešel se výbor v úřadovně, kde starosta připjal každému čestný odznak a pak s praporem, který nesl br. R. Kukla, šlo se na staveniště. Za praporem následovaly Sokolice starostka Kaplová a členky výboru Šebková, Raydlová a Sinkulová, pak starosta jednoty Jan Blažek, předseda stavebního výboru Ant. Doležal, pak úřednictvo výboru a konečně všichni členové stavebního výboru.

Slavnost zahájil starosta jednoty br. Jan Blažek těmito slovy:

"Bratři a přítomní přátelé! Konečně přiblížila se doba, na kterou nejen výbor, nýbrž i celá rodina Slávských tak kýženě čekala. Jsme tu, abychom vyhodili první lopatu hlíny a započali tak s budováním sokolského stánku, který má býti pomníkem našich sokolských snah a tužeb a chloubou všech občanů tohoto města, celé československé Ameriky — ba celého československého národa vůbec. Dnes počínáme dílo, které jest doposud největším sokolským podnikem vůbec, který v dohledné době má ve svých zdech soustředovati veškerý národní život této osady. K vybudování podobného pomníku upřímných sokolských snah bylo třeba neúporné práce výboru, bylo třeba pomoci všeho členstva, a bylo třeba přátelství veřejnosti vůbec. Zde před vámi stojí muži, kteří po deset měsíců neunavně pracovali na uskutečnění velké této práce a mou povinností dnes jest vzdáti jim dík jednoty i české veřejnosti za jejich nezištnou práci, s jakou podnikli se účastniti. Zde možno říci, že žádný z nich nehledal "Ni zisk, ni slávu" a dnes každý s čistým hledím stojí tu před vámi připraven k dalším obětím. Zde představuji Vám předsedu stavebního výboru br. Antonína Doležala, kterého každý znáte, a odevzdává mu lopatu, aby první vryl ji do země a zahájil tak práci na nové naší sokolovně.

Br. Doležal přejal lopatu od předsedy a oslovil přítomné takto:

"Se srdcem tlukoucím a v nadru s pocitem rozkoše hledím dnes, jak i to slunko zazářilo nad našim počátkem. Jsem hrdým, že popráno mi bylo té cti, že mohu býti prvním, kdož má prolomiti půdu tohoto staveniště a započítati tak podnik, který se stal nevyhnutelnou potřebou naší rodiny Slávských i celé této osady. Stojím tu před vámi s čistým vědomím, že každý krok, který jsme dosud učinili, byl učiněn nezištně, jen ve prospěch podniku. Naše dílo, jež dnes začínáme, není věci snadnou. Jest zapotřebí součinnosti všech bratrů a všech sester. Jest třeba součinnosti celé veřejnosti, aby pomník našich československých snah byl tu vydován. O to vás všechny žádám a i k těm, kdož jen o slavnosti této budou čísti, volám, aby přispěchali s pomocnou pravicí, aby to, co dnes započínáme, bylo důstojně skončeno. Díky vám, vy bratři a sestry, kteří jste nelitovali dlouhých večerů (a těch bylo hodně) a věnovali jste se tomuto podniku. Přeji sobě, abyste i nadále svorně cílili k tomu, abychom za rok mohli odevzdati tuto budovu svému účelu, abychom pak v dohledné době bez dluhu ji mohli odevzdati veřejnosti. A k uskutečnění našeho přání první lopatu hlíny zasvěcují zdaru našeho podniku."

Místostarosta Sokola Slávského br. Šubrt předvedl pak architekta br. Bednařika a podal plány starostovi, jenž představil jej přítomným takto:

"Zde jest mladý muž, který ještě nedávno byl evičitelem našeho Sokola a který svoji pili získal diplomu architekta. On za spolupráce br. Nového vypracoval plány, které byly prozkoumány povolnými odborníky a uznány za skvělé, jak se sami za rok předsvědčíte. Br. Bednařík věnoval celý svůj čas, pracoval ve dne i v noci na podniku našem, byl nám rádcem ve všech otázkách a pomocníkem nezištným. Jemu nyní kladu v ruce námi ověřené plány s přáním, aby dílo nakreslené uvedl ve skutek, a aby za rok těšil se stejné důvěře, s jakou dnes naň pohlížíme."

Architekt Bednařík poděkoval srdečnými nehledanými slovy a slíbil, že dle svých nejlepších sil se vynasnaží provésti dobře úkol, který byl na něho vložen.

Po něm ujal se slova nadšený sokolský pracovník, který vzletně promluvil a úkolu, před nímž Sokol Slávský stojí, krásnou svou řeč pak končil slovy:

"Povol, tvrdá kůro země, pod mými slabými nohami, ale až zde státi bude náš stánek, nepovol nikdy a nikomu. Bud' pomníkem našich snah budoucím."

Vzdělavatel jednoty br. Fr. Černý odevzdal pak jménem dramatického odboru do vinku stavby \$200.

Přítomní pak každý vyhodili lopatu hlíny a slavnost byla skončena.

Večer sešel se stavební výbor spolu s podnikateli v útulné restauraci p. Bohuše Háka, kde při přátelské zábavě ukončili slavnostní den.

Nezáleží na tom, narodil-li se kdo v paláci, nebo v prosté chatrči; má-li jen pevné, neochvějné záměry a páteř nepoddajnou, nemůže ho potlačit žádná moc světa.

Swett Marden.

Kdybych byl třeba cikánského rodu a již poslední potomek, přece za svou největší povinnost bych si pokládal, přičiniti se, aby čestná památka po mně zbyla v dějinách člověčenstva.

F. Palacký.

KOUTEK DOPISOVATELSKÝ

Československá Obec Sokolská.

V Praze, 15. září 1924.

Draží bratři!

Používáme příležitosti návratu člena výkonného výboru Vašeho, br. Václava Cipry do Ameriky, abychom Vám podali tuto podrobnou zprávu o stavbě Tyršova domu:

Jest Vám zajisté velmi dobře známo, jak z pobytu ve vlasti, tak i ze zpráv sokolského tisku, že místnosti, v nichž dosud žije a pracuje Československá Obec Sokolská, pro nás již naprosto nedostačují a že nedostatek výhodných místností brzdi naši činnost, zejména výchovnou. Neměli jsme kde pořádati cvičitelské školy a školy vzdělávací. Neměli jsme kde schůzovati, neměli jsme dostatečný počet kanceláří, ba neměli jsme ani skladišť pro zásoby knih vydaných našim nakladatelstvím a tak pod.

Zřízení vlastního domova stalo se nám životní nutností. A jen těmito nutnostmi vedeni, přikročili jsme k zakoupení někdejšího paláce úhlavního nepřítele národa českého, Michny z Vacínova a později státní zbrojnice na Újezdě. Tento palác jest po Hradě pražském nejznamenitější stavební památkou pražskou, která však byla rakouskými vojáky úplně zrušena.

Po celé 2 roky trvala úprava historických těchto budov, jež blíží se již svému dokončení. V tomto paláci jest řada krásných sálů s jedinečnými stropy štukovými, v nichž bude umístěno sokolské museum a především též síň s památkami na české Sokolstvo v Americe. Dále budou zde síně zasedací a síň památková, v níž vedle nejznamenitějších trofejí a nejvýznamnějších památek Sokolstva československého bude vyvěšen i prapor výpravy americké do vlasti.

K tomuto starému paláci přistavěli jsme nové křídlo, jež obsahuje ložnice, učebny a 2 velké tělocvičny pro tělocvičné školy. Tyto tělocvičny spojeny dají největší sál v Praze. Cvičitelské školy, které chystáme v Tyršově domě, nemají sloužiti jenom Sokolstvu československému. Přihlásili se již bratři Jihoslované a hlásí se i nově založený Svaz Slovanského Sokolstva. Tak školy naše budou jedinečnými školami veškerého Sokolstva slovanského a z Tyršova domu stane se ústřední škola veškerého Sokolstva.

Jest přirozeno, že vzpomínky a myšlenky naše ihned při projektu tohoto domu odnášely se i k Vám, že jsme toužili po tom, by v těchto školách mohli býti vychovávaní čas do času i Vaši cvičitelé a cvičitelky, tak aby všechno slovanské Sokolstvo postaveno bylo na pevný základ jednotné výchovy cvičitelstva.

Nuže tento velikolepý plán, výstavbou a zřízením mohutného centra slovanského Sokolstva, blíží se k svému ukončení. Právě v těchto dnech přesídlilo do některých místností sokolské museum, jež přes zimu bude instalováno. Později, na podzim přestěhují se do Tyršova domu i kanceláře ČOS. Na jaře bude celá velikolepá budova odevzdána svému účelu. Stane se tak za účasti zástupců téměř všeho slovanského Sokolstva a jistě nebudete při ní ani Vy chyběti.

Zbudováním tohoto domu ocitá se ovšem Obec Sokolská v takovém hospodářském stavu, že musí svoje vydání pokud možno nejvíce uskrovnovati. Tak škrtli jsme ze svého rozpočtu všechny náklady na reprezentační výpravy do ciziny, ba musili jsme si i od-

řici vyslání zástupce na cizojazyčný podnik tělocvičný, pokud nebylo to největší nutností a účast na slavnostech a závodech svých přátel.

Přes to jsme nuceni uvaliti na Tyršův dům dluh v částce ca. 5 milionů korun, který nás značně zatěžuje. Není to v nedostatku obětavosti, vždyť Sokolstvo československé samo ze svých prostředků věnovalo na koupi paláce a jeho úpravu již bez mála 14 milionů korun, jež byly vesměs dary obětavosti našeho členstva. Přes to Československá Obec Sokolská jest pevně odhodlána dostáti všem svým závazkům a také jim plně dostojiti. Jedná se jen o to, aby nebylo na ni naléháno na okamžité zaplacení, zejména pohledávky Národního Sdružení Amerického, jenž v našich penězích činí přes čtvrt milionu korun. Po případě jedná se nám o to, aby byl získán čas k tomu, aby i ostatní větve československého Sokolstva jak ve vlasti, tak i za hranicemi, po případě i ostatní vrstvy národa se Sokolstvem sympatisující našli možnost postaviti se nám po bok při tomto velikém díle, jak sympatiemi morálními, tak po případě i hmotnou pomocí.

Z toho důvodu žádáme, abyste laskavě vzali na vědomí, že Československá Obec Sokolská plně dostojí všem závazkům, že však prozatím žádá ještě za poshovění, po případě za Vaše sympatie a pomoc ve svém díle.

Na zdar!

Dr. Urban, jednatel.

Rud. Bilek, zpravodaj.

F. Mašek, úřadující nám. starosty.

Návštěvou v osvobozené vlasti.

Po šestiletém čekání podařilo se mně dosíci delší dovolené, bych navštívil svoji rodnou vlast a přesvědčil se, jak nová republika prospívá. Přiznávám, že jsem by mile překvapen všestranným pokrokem, který za poměrně krátkou dobu byl učiněn. Samo sebou se rozumí, že v první řadě jsem se zajímal o Sokolstvo a práci, kterou provádí ku povznesení celého národa po stránce tělesné a duševní výchovy.

Dojel jsem do Prahy 20. srpna. Následkem změny rychlíku v Chebu místo v 9.20 večer jsem přijel v 8.10 večer a minul jsem br. dr. Klingera, z ministerstva N. O., člena družstva amerického z roku 1921, br. Tůmu, referenta Americké Tiskové Kanceláře. Když oni vyjeli k nádraží Masarykovu, já již byl v hotelu "Passage", kdež jsem se setkal s br. Pšenkou, redaktorem "Svornosti", který tam byl ubytován.

Druhý den ráno jsem se šel "ohlásit" do Sokolské Obce a netřeba uváděti, že jsem byl opravdu bratrsky přijat právě přítomnými br. Pelikánem, tajemníkem, a br. Rud. Bilkem, kteří oba byli též r. 1921 u nás na sletu. Po zodpovězení nejn nutnějších otázek, ptal se br. Pelikán: "Nu a jaké máš plány, rychtáři?" Samo sebou, že pojednu na Slovensko a po návratu si prohlédnu několik měst, Vaše tělocvičny a letní cvičiště, které dle zpráv jsou v Vás populární." "To Slovensko se hodí," praví br. Pelikán, "jsou tam manévry. Píšeš do časopisu?" — "Ano." — "Tož dobře." Vyvolal br. dr. Klingera, který vyhotovil potřebné a 23. srpna jsem s bratrem Vojdíkem, účetním Sok Obce, spěchal na Masarykovo nádraží, kde mne očekával plukovník bratr Bastl, který mne ve vlaku představil žurnalistům a bratrům důstojníkům, mezi jiným bratru generála Čecha a j.

Do Zlatých Moravců jsme dojeli asi v 10 hod. večer a ubytováni jsme byli jako vojáci v různých soukromých bytech aneb ve škole. Druhý den ráno, v neděli, jeli jsme prohlížeti působiště manevrů, kde nám

bratr Bastl, můj průvodce z Prahy, vysvětloval různé posice. Kolem desáté hodiny dojel pan prezident T. G. Masaryk, jemuž laskavosti kolegů žurnalistů jsem byl představen a během rozmluvy o Americe několikrát "vzat", jak z obrázku seznáte. Manévry trvaly 4 dny a skončily hlavní přehlídkou vojska panem prezidentem. Pan prezident vypadá velice dobře a jest našim přáním, by ještě hodně dlouho spravoval a řídil osudy československé republiky. Po skončených manévrech vrátil jsem se do Prahy, kde mne hned první den vzal bratr Pelikán a vedl mne ku prohlídce "Tyršova domu", který bude jakousi Sokolskou Universitou, kde budou vychováváni naši cvičitelé, ženy a muži a kde budou umístěny veškeré památky a doklady sokolské činnosti. Za mého pobytu již tam stěhovali úřadovny předsednictva, sokolské knihkupectví atd. Americké sokolstvo bude jistě zajímati, že mu bude vyhrazena zvláštní místnost, ve které budou uloženy památky amerického sokolstva a kde při sletech

vě cvičily ženy), jejich ohromné letní cvičiště i letní tělocvičnu a ztrávil zbytek večera v kruhu bratří plzeňské jednoty.

Po návratu do Prahy odjel jsem s bratrem Rud. Bilkem do Poděbrad, kde mají pěknou tělocvičnu blízko nádraží a při ní letní cvičiště. Z Poděbrad do Nymburka, kde náčelník bratr Štafl nás provedl jejich tělocvičnou a zavedl nás ku prohlídce jejich letního cvičiště, které jest největší a nejlépe zařízeno. Cvičiště samo jest položeno mezi hlavním proudem a starým tokem řeky Labe a na jeho zbudování se začlo již roku 1918. Pozemek zaujímá 30 tisíc čtverečních metrů, čili 3 hektary, z nichž jest pro cvičiště samé vyhrazeno 190m délky, 70 metrů šířky a jest opatřeno nejmodernějším náradím, jest při něm plovárna, loděnice, dětské i členské hřiště a v zimě kluziště. Mimo to jest na pozemku postavena vzorná letní tělocvična, kde může cvičiti současně 60 mužů, kde mimo moderních šaten jsou místnosti k poradám cvičitelského sboru.

a jiných slavnostech mohou se bratři a sestry z Ameriky k poradám shromažďovati. Tyršův dům jest přestavován z bývalého šlechtického paláce a bude chloubou všeho sokolstva. Mimo budov a největšího sálu v Praze bude zřízeno zvláštní nádvoří dle řeckého vzoru. V budově samé budou též pokoje pro účastníky tělocvičných i vzdělávacích kursů, pořádaných Sokolskou Obcí pro budoucí činovníky. Nelze zde popsat všechny projektované věci, ale nutno zdůrazniti, že "Tyršův Dům" bude chloubou všeho československého Sokolstva, tedy i nás v Americe.

Po prohlídce jsme navštívili letní cvičiště jednoty Smichov, kde právě odbýván tělocvičný kurs Obce. Tam jsme poznali i bratry z Ruska. Odtud odebrali jsme se k prohlídce Pražského Sokola a letního cvičiště, které jest při budově a jest velmi účelně zařízeno. Odtud do Zlaté Studně pokochat se pohledem na Prahu za soumraku a pozorovali jsme, jak se Praha osvětluje. Druhého dne jsem odejel do Plzně, kde jsem vyhledal br. Pražáka, který též zde byl co člen družstva o našem sletu, prohlédl jsem si jejich tělocvičnu (prá-

ru. Celý podnik jest ohromný a třeba my zde máme veřejné parky, musíme obdivovati vytrvalost a ohromnou práci, kterou jednota Nymburk zřízením svého cvičiště vykonala. Celkový náklad obnášel šest set tisíc Kč.

Po návratu do Prahy jsem s bratrem Vojdíkem navštívil tělocvičnu i letní cvičiště žižkovského Sokola, odkud jsme jeli položit věnec a vykonati návštěvu u pomníku Fuegnera a Tyrše na Olšanském hřbitově.

V průvodu br. Bilka jsem si prohlédl tělocvičnu a hřiště malostranské jednoty, část bývalé národopisné výstavy v Kinského zahradě, odkud jsme zašli za Strahovskou bránu, kde pravděpodobně bude se odbývati příští všesokolský slet. Jedná se pouze o úpravu a to, kdo ponese výlohy, které jistě budou ohromné. Prohlídka zemského musea byla velmi zajímavou a po skončení jsme věnovali celé půldne výstavě českého skla v umělecko-průmyslovém museu, prošli jsme starý židovský hřbitov, který jest ojedinělý v celé Evropě, Hradčany, španělský sál, Jelení příkop, Zlatou uličku s jejími titěrnými domečky a j.

České Budějovice jistě zajímají každého našince; zajel jsem si i tam ku prohlídce této dřívější německé umělé bašty. Nyní ovšem jsou Budějovice české, purkmistr bratr Král, v pozemkovém úřadě bratr starosta tamnějšího Sokola dr. Lexa, přednosta dopravy br. Svoboda, to již naznačuje, že se časy změnilly. Prohlídl jsem si tamnější sokolský stadion mezi hlavním a menším tokem Vltavy, plovárnu, odkud rychle k prohlídce zámku rodiny Švarcenberků "Hluboké", kdež jsou uloženy poklady ve způsobu maleb, parohů, vypaných dravců (i medvědů), kteréžto druhy zvířet byly dříve na Šumavě a v okolí Budějovic domovem. Po návratu jsem ztrávil velice příjemný večer, v kruhu bratří a sester tamnější jednoty. Vlastně mají v Budějovicích jednoty dvě. Sokol Budějovice I. čítal 400 členů a Sokol II. 638 členů. Jejich letní cvičiště a stadion postaven za pomoci tamnějšího vojska i vlády, celkovým nákladem 650 tisíc korun. Odtud zajel jsem ještě na Konopiště a po prohlídce téhož zpět do Prahy.

Jelikož Národní Shromáždění právě počalo zasedati, navštívil jsem první jeho schůzi, bych seznal, jak si republika tvoří zákony. Byl jsem potěšen souladem a chutí ku práci ve prospěch národa a republiky, která až na malé výjimky oposice jest téměř jednotnou. Během jednání jsem seznal, že většina zástupců lidu chápe svůj těžký úkol a pokud možno snaží se nahodilé nesrovnalosti neb různost názorů co možno nejlépe urovnati.

Kurs cvičitelů, který, jak shora jsem naznačil, byl odbýván na letním cvičišti Sokola Smíchov, byl skončen, a na oslavu zakončení kursu pořádán touže jednotou slavnostní večer, při němž byly graduantům odevzdány náčelníkem Č. O. S. bratrem Jindrou Vaničkem diplomy. U příležitosti té promluvil br. "Jindra" několik slov o významu kursu a poslání bratrů, kteří jej absolvovali. Mimo toho předvedeny obrázky bratrů závodníků k poslední "Olympiádě" ve Francii. Žertovné obrázky z kursu samého a. j. Při večírku samém účinkovala hudba jakož i pěvecký odbor Sokola Smíchov a mimo mne byl přítomen z Ameriky též bratr a sestra Ptáčníkovi od jednoty z Newark, N. J. Při řeči br. "Jindry" ku graduantům, ve které vysvětloval jim jejich úkoly a poslání mezi sokolstvem, mne napadlo, zda-li by nebylo možno, by i Amerika byla v blízké budoucnosti na těchto kursech zastoupena nejméně jednou sestrou a jedním bratrem, kteří jsou zrozeni v Americe, by oni poznali přímo u pramene ideály Sokolství a čerpali tu posilu k úspěšné práci mezi sokolstvem v Americe. Při dobré vůli by se to jistě zdařilo.

Činovníkům našeho posledního sletu zde jistě utkvěl v paměti br. Štrupl, který zdejším časopisem (Svornosti) byl nazván "hybnou pákou" sletu. Dnes již byste jej nepoznali. To již není páka, ale pořádná "kláda" neb báječně ztloustl. Oženil se, má roztomilou ženušku, s kterou též vyženil báječný obchod "Na Poříčí", který nyní spravuje pod dřívější firmou Jakešovou. Jeho laskavosti bylo mně umožněno, že jsme si vyjeli společně s ním a jeho roztomilou chotí, v jeho nádherném autu fy. Laurin a Klement na Karlův Týn k prohlídce hradu. Po návratu byl jsem jejich hostem u oběda a odpoledne jsme vyjeli do Kbel, ku přehlídce leteckých závodů o cenu presidentovu 100,000 Kč. Šťastným letcem byl ing. Novák, který i lonského roku tuto cenu získal. Druhý den jsem použil laskavosti br. Štrupla a s jeho autem a šoférem jsem odjel do Louneček za Roudnicí k návštěvě pana Boučka, jehož bratr jest zde v Chicagu členem naší jednoty.

Za svého pobytu v republice jsem seznal, že sokolstvo koná velmi cennou práci pro blaho a rozkvět celého národa, ale že zrovna tak jako zde v Americe nedostává se mu toho uznání, jaké by zasluhovalo.

Den před svým odjezdem, po schůzi v Národní radě zašel jsem se ještě rozloučit do schůze předsednictva Č. O. S., kde za nepřítomného bratra starostu dra. Scheinera požádal mne předsedající br. Štěpánek, bych všem sestrám a bratrům v Americe vyřídil: "Když během posledních 25 let odjížděli od nás naši dobří činovníci do Ameriky zazlívali jsem jim, že opouští svoji rodnou zem a odchází nám . . . Během světové války poznali jsme, jakým dobrodiním bylo pro nás, že jsme měli Vás v Americe . . . My jsme nemohli za daných okolností promluvit, jaké jsou naše cíle, jaké jest naše citění a snahy naše. Za to ale Vy v Americe jste Vaši činnost na nás a na naše city upozornili celý svět. Vaším přičiněním poznaly spojenecké mocnosti tužby našeho národa . . . Vaši práci osvobozenec-kou, která jest neocenitelnou, postavili jste si pro věčné časy pomník vděčnosti a uznání nás všech. Buďte hrdými na svou práci osvobozovací k rodné vlasti."

Bylo vždy mým přáním, bych se mohl podívat ještě jednou na svoji rodnou zem; zvláště nyní, kdy jest svobodna a schopna říditi si své osudy sama. Již netřeba býti poddanými Habsburkům a cizí šlechtě . . . Přání mé se letošním rokem vyplnilo . . . Dojmy zažité nezapomenu nikdy . . . Bratrská láska a nezištná ochota, kterou jsem byl všude, kamkoliv jsem mezi sokolskou rodinu zavítal, zahrnován, nevymizí z mé paměti nikdy . . . Ač mnohdy znaven prací v řadách našich, roztrpčen různým "nebratrským" jednáním těch, kteří pravý účel a snahy sokolské dosud nepochopili, těch několik týdnů, ztrávených mezi Sokolstvem v Československu, je mi dostatečnou odplatou za ty poměrně malé nesnáze a za trochu té práce sokolstvu v Americe věnované . . .

V Chicagu, dne 4. listopadu 1924.

Václav F. Cipra,
starosta T. J. Plzeňský Sokol.

Cleveland, Ohio.

Myslím, že bylo by zcela na místě — jak se po českoamericku říká — abych začal tento dopis dle příkladu jiných bratrů dopisovatelů. "Jelikož již dávno nebyl . . ." "Již delší dobu jsem se vůbec neozval . . ." Ano, zrovna takový začátek by se hodil pro můj dnešní dopis, než vím, že v našem Sokolu Americkém je místa poskrovnu a tudíž raději hned začnu s vyprávěním, co všechno se stalo v Sokole Čech-Havlíček od ledna t. r., kdy jsem posledně psal pro náš milý orgán. Mimo to, svěřuji tyto řádky papíru u večer volebního dne a chci býti co nejdříve na našem clevelandském Squaru, abych uviděl a uslyšel, jak jsme to slavně vyhráli.

S povděkem zaznamenávám, že Sokol Čech-Havlíček byl čilejší a pilnější než jeho dopisovatel. Napřed měl bych se vlastně pochlubiti, že naše stará, památná Sokolovna dostala nový háv uvnitř, a až jej dostane také zvenčí, omládne aspoň o půl druhého tuctu roků. To však začínám od zadního konce, neboť' dekorační práce byly dokončeny teprve v těchto dnech, a vrátím se tudíž do měsíce února. Ve schůzi konané v tomto měsíci vzpomněl starosta br. Žák památky velikého presidenta Woodrow Wilsona a sestra Chaloupková krásně přednesla příležitostnou báseň. V období zimním vedle pěstění svalů, pěstoval sbor náš také drama-

tické umění a sehrál s pěkným úspěchem dvě divadla, z nichž z jednoho výtěžek byl věnován třem sborům ve vlasti na stavbu tělocvičen. V měsíci květnu podílely se naše sestry na mírové demonstraci a v průvodu budily všeobecnou pozornost svými vycházkovými stejnokroji. V červnu měli jsme zde slavné sokolské svátky, neboť byl zde pořádán župní slet a v závodech získaly dorostenky první cenu, dorostenci druhou a bratři třetí. Veřejné cvičení, konané v neděli 15. června, skvěle se vydařilo a těšilo se veliké návštěvě obecnosti. V srpnu pořádá sbor výlet do známé Čapkovy zahrady, spojený s veřejným cvičením, jenž setkal se s úspěchem všestranným.

Přítomně naši hoši i sestry se již připravují na příští všesokolský slet v Chicagu a v tělocvičně zavládl čilý ruch. Průměrně cvičí mužů 30, žen 35, dorostenek 25, dorostenců 30, žáků 40, zákyň 50 a malých děvčat 20. Pochvaly zaslouží též náš pěvecký sbor, jenž pod řízením br. Friedla několikrát vystoupil a zvláště okrášlil naše programové schůze. Minulou sobotu pořádána byla zábava, jejíž čistý výtěžek byl věnován do fondu na hrazení výloh družstev, jež budou vyslána na slet do Chicaga, a jak mně bylo řečeno, jest v něm již slušná částka. V posledním svém dopise jsem se zminil, že sbor získal cvičitele v Čechách, br. Příhodu.

F. J. Kuták.

New York, N. Y.

Chci napsati jenom několik slov o činnosti našeho Tělocvičného Sboru Dívky a Paní v poslední čtvrtletí. Po dobu prázdnin, kdy naše žáčky a dorostenky prožívaly pěkné dny v "campu" při cvičení a hrách ve volné přírodě, neutichl ruch v opuštěné tělocvičně nadobro. Šestnáct našich sester i nadále neúnavně cvičilo, někdy i za velice nepříjemného vedra připravují se k vystoupení v Schenectady, kam byl sbor zván ku slavnosti 25-letého trvání bratrské jednoty. Dny slavnostní, jakož i společného vystoupení setkaly se s úplným zdarem.

Vzpomínky na ono 25-leté jubileum jsou krásné, a to, myslím, že Vám bude, sestry, dostatečnou odměnou za vaše namáhání. náš upřímný dík všem sestrám i bratrům v Schenectady za nezapomenutelné ty chvíle.

Pro příštích 25 let naše hřimavé "Zdar"!

Sestry účastnily se také zájezdu do East Islip, kde cvičeno s činkami. Při slavnosti sesterské slovenské jednoty cvičena byla prostná. Poslední vystoupení bylo v Newarku při "veřejném", též ukázka prostných při národních písních.

A teď opět tuží svaly všechny sestřičky, neb pravidelná cvičení již začala. Cvičí nás až 70, s čímž ovšem jest nemalá potíž. Je záhodno dostati o jeden den více, aby dorostenky mohly zvláště cvičiti. Sbor cvičitelský požádal již bratry Sokoly o povolení. Doufáme, že bratři vyjdou příznivě vstříc této nutné změně.

Příkládám též k uveřejnění přednášku sestry B. Rokosové, aby sestry, které nemohly býti přítomny mohly se poučiti.

Jednejme dle toho! Zdar!

Anda Jirsová.

Minneapolis, Minn.

Kdykoliv mi přijde Sokol Americký, vždy hledám, je-li tam snad něco od nás, ale pořád nic. To si asi každý musí o nás myslit, že spíme. Musím vám však sdělit, že jsme činní a že Sokol Minneapolis pořádá dne 23. listopadu večer divadlo v Dania Hall na 5.

ulici a Cedar Avenue v Minneapolis. Ohotníci již teď se pilně připravují na své úlohy a doufám, že vše dopadne k plné spokojenosti obecnosti. Také se letos připravujeme na oslavu sylvestrovskou s půlnoční scénou. Oslava bude se odbývat v české sině na 23. a Washington Ave. Proto, sestry a bratři, každý pilně agitujte, neboť dobře víte, že když pouze těch pár stálých pracovníků musí vše oběhat, obstarat a připravit, že je ku konci síly také opustí a že ochabnou ve své činnosti. Rád bych viděl, aby také někteří naši úředníci, kteří jsou schopnější, dali o sobě něco vědět v Sokole Americkém. Já jsem totiž zde rozen z českých rodičů a neovládám češtinu tak dobře. Jsem si ce dle místa narození Yankee, ale srdcem jsem vždy Čech. N zdar!

Frank Humpál.

Detroit, Mich.

Usnešením se ve schůzi Sboru Sokolic Detroit ze dne 14. srpna t. r., jsem pověřena odepsati br. Chmelikovi, na jeho zprávu v červencovém čísle orgánu, v níž byl náš sbor uražen pro nedodržení sokolského slibu:

Bratře Chmeliku, ve schůzi kde jsi byl přítomen, bylo slíbeno obstarati výbor do kuchyně. To jsem splnila a výbor podle knihy, jak byl na řadě, obeslala. Může celý sbor Sokolic za to, že se těch pět sester na výbor nedostavilo? Může snad Jednota bratrů za to, když tajemník obešle dvacet bratrů na výbor a oni přijdou dva? Je vidět z Tvého dopisu, bratře, že Jsi čerpal zprávy od jednotlivce staršímu členstvu nepřijíci. Bylo by lépe, abys co organisátor více povzbuzoval a chuti ku práci dával než uveřejňoval nesprávnou kritiku.

Sestry konají svoji sokolskou povinnost když jsou v čas obeznámeny. Na zdar!

Za sbor Sokolic Detroit

Rozalie Moorey, starostka. Anna Derdych, t. č. taj.

Schenectady, N. Y.

Ve dnech 30. a 31. srpna a 1. září prožívala T. J. S. ve Schenectady radostné chvíle sokolského nadšení. Oslavovala svoje 25. jubileum, jenž nám bylo dnem radostné práce a krásných vzpomínek.

Slavnost zahájena byla v sobotu dne 30. srpna domácími závody jednotlivců. Členové závodili na: hrazdě, koni-šif, bradlech, koni-děl, skok daleký, skok vysoký, vrh koule, běh, šplh a prostná. Sokolky: kůň-šif, bradla, skok s pruž. můstkem, skok daleký, prostná. Žákyně: skok s pružným můstkem, běh, házená míčem, prostná.

Závodů se účastnili:

Členové: I. Sokol J., II. Prokop J., III. Holoubek A., IV. Kozelek Fr.

Sokolky: I. Fořtová M., II. Žáková E., III. Kulhánková A.

Žáci: I. Zaján Fr., II. Žák T., III. Bouše A., IV. Matoušek R.

Žákyně: I. Horáková M., II. Millerová B., III. Knižková L., IV. Čejková H. a Boušová B.

Prvé ceny byly zlaté medaile, další diplomy.

Ku hlavnímu dnu našeho jubilea v neděli 31. srpna dostavil se i náš mayor William C. Campbell, jenž promluvil k nám několik přátelských slov a přál mnoho zdaru naší práci.

Br. K. Pergler jako zástupce A. O. S. promluvil o poslání Sokolstva v Americe, v řeči české i anglické. Jeho slova at' vezme si členstvo k srdci. Zástupce župy Východní, br. J. Modr pronesl vřele sokolsky za-

loženou řeč a vyřizoval pozdrav Sokolů newyorských s příslušným "heslem", jehož příkladu pak následovali N. Y. Sokolky, místní Sokolky, příznivkyně a řád Č. S. P. S. Za jejich dary jim jednota vzdává srdečný dík. O činnosti jednoty promluvil starosta jednoty a při té příležitosti obdaroval zlatou jehlicí zakládající členy, v upomínku na jejich záslužnou práci. Dále následoval recitační a hudební program a pěvecký odbor pod řízením sbormistra br. A. Honického zapěl několik písní.

Veřejné cvičení konalo se 1. září, na vhodně upraveném letním cvičišti, vroubeném dvojími sedadly a místem pro hudebníky. Hudební doprovod obstaral orchestr br. Konička dokonale.

kyň, cvič. žáků s tyčemi, Sokolky s činkami, členstvo prostná.

Zvláštní vystoupení jednot: Ruský tanec, žákyně ze Schenectady, Newyorské Sokolky nádherné cvičení na směs nár. písní, a členové velice obtížná cvičení se stálkami. Konečný bod, dvě družstva členů T. J. S. N. Y. předvedlo ukázkou cviků na nářadí. Cvičební program po technické stránce veden byl: ses. R. Jirsova — Sokolky, br. Sezama — členové, ses. M. Fořtová — žákyně, br. L. Burian — žáci, br. Kudrnovský — na nářadí. Celé cvičení bylo pod vrchním vedením místního náčelníka br. V. Kozáka.

Celkový úspěch byl velice dobrý, jednota může býti plně spokojena. Všechno to vyrostlo z naší od-

Neděle byla od časného rána velice rušná. Účastníci sjížděli se z celého okolí. O 10. hod. konaly se zkoušky. Odpoledne řadil se průvod v němž bylo přes 160 účastníků. Po příchodu na cvičiště uvítal starosta všechny přítomné, též ještě jednou br. K. Pergler promluvil ke všem cvičencům o významu tohoto dne a vyzýval přítomné k vytrvalosti a součinnosti. Následovalo veřejné cvičení, jehož se účastnilo členstvo a žactvo z jednot: New York, též i Slovenské Sokolky, Little Ferry, T. J. S. Fugner, Westfield, Mass., Johnstown, N. Y., Greenfield Center, N. Y., a místní členstvo i žactvo.

Pořad obsahoval společná: rytmická prostná žá-

danosti a lásky k věci Sokolské. Vřelým přáním našim jest, abyste nedali zahynouti té krásné bylince ve svých srdcích, abyste netoliko slovy, ale i činy a především životem svým hlásali, že Sokolstvo naše káže nám býti nejen upřímnými Čecho-Slováky ale i skutečnými lidmi, služebníky pravé ušlechtilosti, pravého bratrství, které má na mysli jen dobro a štěstí celého Sokolstva.

Necht' sídlí zde pravé bratrství, do všech důsledků prováděné, necht' naše mládež pod vedením svých cvičitelů a cvičitelek zdárně prospívá ku cti a zdaru všeho Amerického Sokolstva!

Na zdar!

M. Fořtová.

ZÁPISY A ZPRÁVY ČINOVNÍKŮ

Z Výkonného Výboru Americké Obce Sokolské.

Schůze dne 24. listopadu 1924.

Přítomno 23 zástupců. Omluveni: Kravčík, Kostlán, Doležal, Rychtaříková, Kostlánová, Harmáčková, Kodýdková, Šauerová. Schválen zápis v řádné schůzi 27. října.

Dopisy: Župa Pacifická stvrzuje příjem mimořádného příspěvku v obnosu \$150, jež použije pro dobro svých jednot a slibuje vyšetřiti poměry jednoty Sok. v Malině.

Rovněž Okrsek Oklahomský a župa Západní stvrzují příjem \$100 na práci agitační. V okrsku Oklahomském jde vše slibně ku předu, práce bra. Chmelika zdárně skončena a nyní připravuje se vše pro zájezd vzdělavatele bra. Havráneka.

Br. Jos. Mík, jed. župy Západní, ličí poměry v osadách, kde jsou činěny pokusy na založení jednot, hlavně v Burwell a Milligan, Nebr., zasilá opis smlouvy mezi bývalou jednotou v Plattsmouth a tamnějším Řádem Z. Č. B. J., který převzal majetek do opatrování. Pokud se týče zapůjčení nářadí pro jednotu v Burwell, jsou prý někteří členové bývalé jednoty v Plattsmouthu proti tomu. Činnost jednot omažských za vedení bra. Kadlece od Sok. Chicago byla ztrojnásobněna a projevuje přání, kdyby bylo možno podobného cvičitele získat též pro okrsek Nebrasky.

Br. Pavlíček ze St. Paul podává žádané vysvětlení ohledně nově přijaté jednoty Sokol Komenský v Hutchinson, Minn., pokud se správného jména a členstva týče, což přijato na vědomí.

Ku veřejnému cvičení Sokola Moravan v Toledo na den 1. ledna 1925 usnešeno vyslati zástupce Výk. Výboru co řečníka, kdežto žádost o vyslání vzorného družstva odkázána k vyřízení Tech. Výboru Svazu A. S.

Přijato pozvání ku slavnostnímu otevření nové budovy Sokola Oak Park 14. prosince a ku veřej. cvičení Čes. Amer. Sokola 30. listopadu.

V záležitosti bra. Fr. Žabky z Des Moines, Ia., který byl zakladatelem bývalé jednoty Sokol Praha, Neb. a rád by udržel svoje členství vyrovnáním poplatků k Výk. Výboru za dobu po rozpadnutí se jednoty, usneseno požádati novou jednotu Prague, Neb., aby dotýčného bratra přijala za svého člena.

Sokolice Chicago projevují svůj souhlas i přání, aby zamýšlené zařízení vysílací radiové stanice A. O. S. bylo uskutečněno.

Přijaty a schváleny zprávy jednatele Výk. Výboru, náčelníka Tech. Svazu a Ústř. Vzděl. Odboru.

Župa Střední má být požádána, aby vyšetřila poměry v jed. Sokol Fugner, So. Chicago, jelikož od počátku tohoto roku nepodává žádných zpráv, aniž vysílá zástupce do Výk. Výboru.

Br. starosta podává zprávu o výsledku jednání ohledně splacení dlužné částky Ústředně Amer. Nár. Sdružení, dle něhož bude požádána Č. O. S. v Praze, aby do konce tohoto roku splatila \$1,000 a další \$2,000 v pololetních lhůtách s 5% úrokem do příštího sjezdu Am. Nár. Sdružení r. 1925, kde o dalším vyrovnání bude rozhodnuto.

Přijato na vědomí zvolení členů sletového výboru za T. S. J. S. na schůzi sletových pracovníků, svolané župou Lud. Štúr a usneseno svolati společnou schůzi, jakmile br. starosta doplní výbor za naši Obec, ježto z jmenovaných pro nedostatek času vzdali se bři. Novák a Cipra.

Schváleno zapůjčiti bondy A. O. S. co záruku na stavbu budovy Sokola Slávského, když bude dána zaručená zákonitá jistota s výhradou, kdykoliv by Výk. Výbor bondy potřeboval, že mu budou vydány.

Ku konci br. starosta přeje šťastnou cestu přítomnému bru. F. Rozštapilovi ze San Francisca, který odjíždí na návštěvu do staré vlasti.

Přijem v listopadu 1924:

Sokol Žižka, Bruno, Neb., přisp. za 2. a 3. čtvrtletí	\$ 20.00
Sokol New York, přisp. za 3. čtvrtletí	276.00
Sokol Detroit, Mich., za 3. čtvrtletí \$87.00, za brožurky \$1., na výměnu čeku 10c, celkem	88.10
Sokol Little Ferry, přisp. za 3. čtvrtl.	54.00
Sokolice New York, přisp. za 3. čtvrtl. \$64.50, a na výměnu čeku 10c, celkem	64.60
Sokol Lorain, O., za vzdělavaci knihovničku	5.00
Sokol Komenský, Guy, Tex., za vzděl. knih. \$5.00, a za 2 knihy družstev \$1.58, celkem	6.58
Sokol Crete, Neb., za vzděl. knihovničku	5.00
Sokol Newark, přisp. za 3. čtvrtletí	20.50
Sokolice Detroit, přisp. za 3. čtvrtletí \$15.25 a na výměnu čeku 10c, celkem	15.35
Sokol Moravan, Toledo, O., přisp. za 3. čtvrtl.	23.50
Sokol Mladých, Racine, Wis., za 3. čtvrtl.	37.00
Sokol Ord, Neb., Ústř. Vzd. Odb. a za vzděl. knihovničku	10.00
Sokol Berwyn, za vzděl. knihovničku	5.00
Sokol Schuyler, Neb., přisp. za 3. čtvrtletí \$38.50 a za vzděl. knihov. \$5.00, celkem	43.50
Sokol Ennis, Tex., přisp. za 3. čtvrtl.	18.50
Sokol Cedar Rapids, Ia. za 3. čtvrtl.	146.50
Sokol Chicago za vzděl. knihovničku	5.00
Sokol Fugner-Tyrš, So. Omaha, za vzděl. knihovničku	5.00
Sokolice Slávské, Cicero, přisp. za 3. čtvrtl.	69.50
Sokolice Rozvoj, Chicago, za vzděl. knihov.	5.00
Sokol Prague, Neb., přisp. za 3. čtvrtl.	80.75
Sokol St. Paul, Minn., přisp. za 3. čtvrtl.	58.50
Sokol Oakland, Calif., přisp. za 3. čtvrtl.	11.00
Sokol Hopkins, Minn., za vzděl. knihovničku	5.00
Sokol Seio, Ore., za vzděl. knihovničku	5.00
Sokol Portland, Ore., přisp. za 3. čtvrtl.	22.25
Úroky ze \$3,100 Lib. Bonds 4¼% za r. 1924	131.76

Celkem \$1,237.89

Vydání v listopadu 1924:

Čis. čeku:	
120—Joža Havránek, poštovné Ú. V. O.	\$ 4.00
121—Illinois Bell Telephone Co.	4.50
122—Pelikan Bros. za 1,500 1c. pošt. známky	15.00
123—Joža Havránek, služné vzděl. a org. AOS.	200.00
124—Nár. Tiskárna za tisk, dopr. a štočky Sok. Amer.	526.97
125—Jarka Košar, služné jednatele Výk. Výb.	200.00
126—Joža Havránek, cestovné z Chicaga do Okla. City	43.73
127—Red. Sok. Chicago nájem z úřadovny a spol. síně	23.00
128—O. K. Press, numbering machine a 2 b. Gold Seals	8.20

129—Boh. Print. Co., za tiskopisy pro Ú.V.O.	29.00
130—Nár. Tiskárna za 5000 angl. stanov a poštovné	312.63
131—Boh. Print. Co. za 1500 2sta dopisů na spolky	12.50
132—Poštovné vydání úřadovny V. V.	5.12
133—Dr. Lad. Štolfa, za redakci Sok. Amer.	50.00
134—Tech. Výbor Svazu A. S. od S. Kom. Guy za knížky	1.58
135—Tech. Výbor Svazu od Sok. Blesk, Balto, za knihy	11.80
Bance za výměnu čeků	.60

Celkem \$1,448.63

Přehled:

Hotovost z minul. měsíce	\$7,821.87
Příjem v listopadu	1,237.89
Úrok z bankov. vkladu	12.94

Celkem \$9,072.70

Vydání v listopadu 1,448.63

Zbývá hotovost pokladni \$7,624.07

ZPRÁVA VZDĚLAVATELE.

(Pokračování.)

Na přání Ústředního Vzdělavacího odboru A. O. S. působil jsem po 6 týdnů v Nebrasce a Kansas. Podávám stručnou zprávu nejprve v postupu časovém a potom povšechný přehled.

7. září: *Omaha*: přednáška veřejná; účast 80 osob; po přednášce porada Vzdělavacího odboru župy Západní.
8. září: *So. Omaha*: členská schůze Sokola Fugner-Tyrš; účast 60 bratří; proslov o vzdělavací a organizační činnosti.
10. září: *Omaha*: členská schůze Sokola Omaha; účast 40 bratří; proslov o vzdělavací a organizační činnosti.
12. září: *Omaha*: schůze rodičů dětí české svobodomyšlné školy; proslov v spolupráci české svobodomyšlné školy se Sokolem.
13. září: *Plattsmouth*: přednáška veřejná; účast 20 osob.
14. září: *So. Omaha*: přednáška veřejná; účast 40 osob.
15. září: *Omaha*: schůze Ústředního Výboru sokolské župy Západní.
16. září: *Dodge*: přednáška veřejná, účast 60 osob; po přednášce členská schůze Sokola.
17. a 18. září: *Howells*: přednáška se nekonala, jelikož nic nebylo připraveno.
19. září: *Clarkson*: porada místních činitelů o založení jednoty sokolské; účast 20 osob.
20. září: *Clarkson*: přednáška veřejná; účast 80 osob.
21. září: *Schuyler*: přednáška veřejná; účast 100 osob.
22. září: *Schuyler*: členská schůze Sokola; účast 30 bratří a sester.
23. září: *Ord*: členská schůze Sokola; účast 25 bratří a sester.
24. září: *Ord*: přednáška veřejná, účast 120 osob.
25. září: *Burwell*: přednáška veřejná; účast 200 osob; po přednášce porada o založení jednoty.
26. září: *Farwell*: přednáška veřejná; účast 60 osob.
28. září: *Ravenna*: přednáška veřejná, účast 200 osob; porada o vzpružení činnosti jednoty.

29. září: *Prague*: přednáška veřejná; účast 120 osob; po přednášce členská porada.
30. září: *Abie*: přednáška veřejná; účast 60 osob; po přednášce členská porada.
1. října: *Bruno*: přednáška veřejná; účast 25 osob.
2. října: *Brainard*: přednáška veřejná; účast 250 osob; po přednášce porada o založení jednoty.
3. října: *Omaha*: vzdělavací a zábavní členská schůze; účast 250 osob; proslov o podstatě Sokolství, významu a úkolech Sokolstva v Americe.
5. října: *Verdigre*: přednáška veřejná; účast 400 osob; po přednášce porada o založení jednoty.
6. října: *So Omaha*: členská schůze Sokola Fugner-Tyrš, účast 65 bratří; proslov o poměrech sokolských v Nebrasce.
7. října: *Omaha*: porada s činnovnými sokolské župy Západní.
8. října: *Crete*: přednáška veřejná, účast 200 osob; po přednášce členská schůze.
10. října: *Wilber*: přednáška veřejná; účast 60 osob.
12. října: *Milligan*: přednáška veřejná; účast 800 dospělých, s mládeží přes 1000 osob; porada o založení jednoty.
14. října: *Wilson*: přednáška veřejná; účast 80 osob.
15. října: *Lucas*: přednáška veřejná; účast 150 osob.
16. října: *Wilson*: členská porada Sokola.
18. října: *Rossville*: přednáška veřejná; účast 150 osob; porada o založení jednoty.

Celkem navštívil jsem v Nebrasce a Kansas 22 českých osad. Ve všech (kromě Howells) měl jsem veřejnou přednášku na téma: Proč je nutno udržeti v Americe vědomí českého původu, při níž hlavně zdůraznil jsem význam a úkoly Sokolstva. Celková účast na těchto přednáškách byla kolem 3500 osob. Súčastnil jsem se dvou členských schůzí v Omaze (jedné obyčejné, jedné vzdělavací a zábavní, pořádané společně se sokolice), dvou členských schůzí Sokola Fugner Tyrš v So. Omaze, členských schůzí nebo porad v Dodge, Schuyler, Ord, Prague, Abie, Crete, Wilson, Lucas.

V činnosti jsou: Sokol Omaha, Sokolice Omaha, Sokolice Tyrš-Omaha, Sokol a Sokolice v So. Omaha, Sokol v Dodge, Schuyler a Crete.

Při životě, avšak nečinny jsou jednoty: Howells, Ravenna, Bruno, Wilson, Lucas.

Zanikla jednota v Plattsmouth a není teď naděje na její obnovení.

Nálada pro založení nových jednot je v Clarkson, Burwell, Brainard, Verdigre, Milligan a Rossville. Všude jednal jsem s vlivnými činiteli tamějšími a dal jsem příslušné pokyny. Ve všech těchto osadách jsou dobré podmínky pro činnost sokolskou. Všude jsou k dispozici budovy řádů Z. Ž. B. J.

Kromě přednášek, členských schůzí a porad o založení nových jednot účastnil jsem se schůze Ústředního Výboru župy Západní a Vzdělavacího odboru této župy, schůze rodičů dětí české svobodomyšlné školy v Omaze, schůze vzdělavacího klubu "Komenský" v Ord. Ústřednímu Výboru župy Západní podal jsem zprávy a informace.

Vzdělavací knihovny objednaly si jednoty Omaha, So. Omaha, Dodge, Schuyler, Ord, Prague, Abie a Crete.

Povšechně možno říci, že v Nebrasce i Kansas je dobrá půda pro činnost sokolskou. Řády Z. Č. B. J. jsou celkem příznivě snahám našim, ano, namnoze je to jejich přáním, aby sokolská jednota byla založena.

V místech, kde není sokolské jednoty, pořádaly moje přednášky obyčejně řady Z. Č. B. J.

Pokud agitace pro přednášky se týče, nutno zmíniti se o záslužné práci týdeníku Národní Pokrok v Omaze, který všechny zprávy ochotně uveřejňoval.

V osadách Nebrasky i Kansas je skoro všude silný živel katolický a v mnoha osadách je v činnosti katolický Sokol. To však nemuselo by nikterak vadit rozvoji věci naší.

Okrsek Nebrasky jedná o získání stálého kočujícího cvičitele a organisátora.

* * *

Podávám stručnou zprávu o svém působení v Oklahomě. Do Oklahoma City přijel jsem v sobotu 8. listopadu v noci. V neděli 9. listopadu měl jsem odpoledne přednášku v Oklahoma City. Účast přes 200 osob. V úterý 11. listopadu přednášel jsem v siní řádu Oklahomský Rolník, asi 8 mil od Oklahoma City na farmách a to na žádost tohoto řádu. V řádu byla nepřítomnost k Sokolu. Zdá se však, že ledy jsou prolomeny. Účast na přednášce asi 80 osob. Ve čtvrtek 13. listopadu odjel jsem do Kingfisher. Avšak veliký liják zmařil úplně přednášku. Nebylo vůbec možno do síně se dostat. A nejen to, udělal mi vůbec čaru přes rozpočet, neboť přišlo vytrvale i v pátek. V sobotu se vyčísilo. Odjel jsem proto do Yukon, kde přednáška se konala. Účast asi 250 osob.

Avšak slavnost v Prague, která se měla konat v neděli 16. listopadu, bylo nutno o týden odložit. Proto účastnil jsem se v neděli schůze řádu Žižka Z. Č. B. J. v Yukon, v níž bylo přítomno asi 50 členů a členek a promluvil jsem o součinnosti Z. Č. B. J. se Sokolstvem.

V úterý 18. listopadu promluví ve cvičení mužů a žen v Oklahoma City. Ve středu 19. listopadu budu mít přednášku ve Waukomis, ve čtvrtek 20. listopadu v Kingfisher, v pátek 21. listopadu koná se společná schůze mužů a žen v Oklahoma City, v sobotu 22. listopadu členská schůze v Yukon.

V neděli 23. listopadu koná se slavnost v Prague, které účastní se všechny jednoty.

V úterý 25. listopadu přednáším v Prague na žádost tamějšího řádu Oklahoma Z. Č. B. J.

Přihlásí-li se okrskovému výboru ještě některé osady o přednášku, zdržím se v Oklahomě asi do soboty 29. listopadu, načež odjedu do Texasu.

Jednoty v Oklahomě jsou všechny v pěkné činnosti. Ve všech se pravidelně cvičí. Návštěvou br. Chmelíka značně pozvedl se tělocvičný ruch.

V Oklahoma City schází jednotě příhodná budova. Jednají o stavbě vlastní Sokolovny. Chtějí žádat Výk. Výbor, aby jim povolil rozeslat prosebné dopisy o podporu po jednotách a ostatních spolcích. Jinak poměry se uklidňují a Sokol získává přízeň.

V Yukon a Kingfisher jsou jednoty v budovách řádu Z. Č. B. J. V Prague má jednota vlastní budovu.

Ústřední Vzdělávací odbor nechť se postará, aby koncem tohoto měsíce rozeslány byly dopisy po spolcích a řádech. Je třeba napsat adresy Česko-Bratrské

Jednoty, které slíbil opatřit br. Novák. Na hlavní úřadovny a Velkořádům nebo Velkovýborům bylo by dobře zaslat rovněž tyto dopisy a připsat: "K informaci a doporučení." Na řady Texaské Podp. Jednoty a Texas. Volné Myšlenky rozešle dopisy sám. Neobdržel jsem doposud adresáře. Doufám, že mi je br. Kučera pošle, nebo vyřídím až v Texasu.

Před časem rozeslal jsem župám dopisy, v nichž byl námět k pořádání župních osvětových škol. Uve-

den byl též pořad. Bylo by třeba propracovat jednotlivé body a udělat k nim jakési kostry. *Opis dopisu je v registru Vzděl. odb.* Bylo by třeba rozdělit tuto látku mezi členy Ústřed. Vzděl. odb., aby každý propracoval jistou část. Sám vypracoval bych vše, co mi bude přiděleno. V prosinci mohly by se hotové kostry rozeslat župám, aby v lednu a únoru uspořádaly tyto školy.

Podle pořadu pro župní školy mohlo by se pracovat na přípravě osvětové školy při sletu.

Dále žádám Ústřed. Vzděl. odbor, aby rozhodl, zda cestovné z Chicaga do Oklahoma City má hradit Oklahomský okrsek, nebo zda může tuto výlohu převzít Ústřed. Vzděl. odbor. Vlak a pulman stál \$43.73. Okrsek má pouze \$100.00, které byly mu zaslány Výkonným Výborem. Ovšem, cestovné v samotném okrsku nebude velké.

Cokoliv by si Ústř. Vzděl. odbor přál, abych sám vyřídil, nechť pošle laskavě za mnou.

Srdečně všechny pozdravuje

J. Havránek.

Z TECHICKÉHO SVAZU A. S.

Zpráva náčelníka Svazu Amerického Sokolstva, za měsíc říjen a listopad 1924.

Knihy byly zaslány na všechny tělocvičné činné jednoty české i sbory slovenské. Dosud žádná jednota nevrátila tyto knihy, naopak začínají docházeti peníze na ně, což svědčí o tom, že jednoty chápou potřebu řádně vedené statistiky.

Konkurs na diplomy prostřednictvím Československé Obce má rozhodnouti o výběru prvních tří. Obnos poukázáný byl odeslán na Č. O. S.

Bratru Pospíšilovi poslána všechna cvičení i věci, jež si žádal.

Československá Obec Sokolská v Praze uvědoměna o tom, že bylo by přáním Amerického Sokolstva, aby slet družstvy obeslala. Byla požádána, aby podala svůj náhled v této věci.

Knihy technické na doplnění knihovny, jež jsou vyprodané, po 20 kusech znovu objednány i Česká Beseda, návod i hudba objednána v počtu 50 kusů. Poslány knihy do St. Paul, Minn. na kurs.

Vzdělávací Výbor T. S. J. S. prostřednictvím Tech. Výboru Svazu byl tento měsíc zorganizován a ihned zahájil činnost. Jakmile se vnitřní práce vzdělávací mezi Slovenským Sokolstvem upevní, přistoupí se k společné vzdělávací práci s českým Vzděl. Odborem Americké Obce.

Agenda úřadovny stoupá den ze dne, neboť vliv bližícího se sletu je patrný. Přijato 208 dopisů, odesláno 260, mimo četné zásilky knih.

Sestrám a bratrům, kteří navštěvovali naše kursy vystavena osvědčení.

Lituji, že kursu v Minnesotě se nemohu účastniti, pro nedostatek času. Oznámil jsem to zavčas bratrům a dal jim instrukce.

Na vyslané dotazníky kursistům i jednotám jak pracují, docházejí velice pěkné milé i potěšující odpovědi o činnosti těchto bratrů a sester. Je viděti, že peníze nebyly vyhozeny nadarmo a že přinášejí užitek.

Došli zprávy ze žup: Východní, Severovýchodní, Střední, Západní a Slov. Okresu I, III., IV. a V. většinou se týkají sletu.

Společný cvičitel neúnavně pracuje v nových jednotách na jihu v Texasu a těší jej zájem místních sester a bratrů pro Sokol. Jeho práce má neobyčejně dobrý, ba pronikavý výsledek, jak tamnější bratři nám sdělují. Jeho zpráva bude uveřejněna.

Společné cviky byly probrány na dvou nedělních schůzkách a nacvičovány. Závodní cviky jsou otisknuty.

Bratr Húska převzal poslovenčování "Tech. Hlídky".

Sestry Clevelandské žádají o vysvětlení, zda-li Sokolice mohou nositi červený kroj slavnostní. Tech. Výbor postupuje tuto záležitost Výk. Výboru Obce.

Na všechny jednoty bude vyslán sletový dotazník.

Na župy znovu psáno, aby jmenovaly schopné bratry za soudce.

Jednota v Toledo, O. žádá si vyslání družstva k jejich 15tiletému trvání. Vyzve se župa Severových. aby tak učinila místo hlavního ústředí.

Dle došlých dotazníků ze žup a slovenských okresů máme přibližně pravdivý obraz o počtu účastníků na sletě. Uveřejní se v orgáně.

Jarka Jelinek, náčelník.

ZPRÁVA SPOLEČNÉHO CVIČITELE.

(Pokračování.)

Jednota dosti silná (500 členů) dle proslovu br. cvičitele, zahájila svůj cvičební rok již s hotovým programem cvičebním a přípravou na slet. Hodlá v budoucnu též vlastní stánek postavit, v této době zakoupiti bradla a p. Po cvičení měl jsem rozhovor s vedoucími činiteli a členy jednoty, který vyzněl v bratrské shodě a snaze prospěti celku. Lituji, že nemohl jsem vícekrát do jednoty zajeti.

V neděli 7. září — navštívil jsem dopolední cvičení sboru cvičitelského v Plzeňském Sokole. Nikdy snad není možno tak pěkně si zacvičiti a naučiti se at' již prakticky či theoreticky, jako za takovýcho chvílek. Cvičeno celé dopoledne s chutí a snaze se něčemu naučiti zvláště u mladších členů sboru. Cvičení vedl cvičitel jednoty br. Jelinek.

8. září — navštívil jsem zahajovací cvičení po prázdninách ženského slovenského sboru č. 40. Cvičení bylo v nové síni, jak je u bratrů ze sloven. sboru č. 39 výše uvedeno.

Před tím bylo cvičení začek, které vedla sl. Masareková. S radostí zaznamenávám, že všude v Chicagu kam jsem zajel, našel jsem při práci členy resp. žáky kursů cvičitelských. Tak i zde, sestra mně známá z kursu vedla si se žactvem pěkně a poznal jsem, že na cvičení rádně byla připravena. Začek cvičilo 16. Po nich nastupují ženy v počtu 8, které jsem vedl.

Stará bolest největšího tohoto slovenského sboru v Chicagu, schází rádný cvičitel, hlavně k ženskému odboru. Stálé měnění se cvičitelů, aneb přetěžování jednotlivců, nevede nikde k dobru. Bratři i sestry, zlepšili jste si po stránce místnosti, zařízení náradí, hleďte si zajistit i v této důležité věci. Máte býti vedoucí sborem v župě Lud. Štúr, jste před župním veřejným cvičením, před sletem, proto k činu!

Po sdělení br. Jakoba, který vedl ženy a vzdal se této funkce, uvolila se sl. Masareková, že bude cvičitelkou žen za pomoci všech ostatních.

9. září návštěva cvičení mužů v Plze[nském] Sokole. Jednota zahájila svoji činnost a získala zas pro tento rok dřívějšího svého cvičitele br. Jelínka. Po cvičení

konala se schůze odboru cvičitelského v počtu 7 členů. Schůzi řídil rázně br. F. Hejno, náčelník Plzeňského Sokola, který po zprávách funkcionářů poukazoval hlavně k upevnění, součinnosti a stálosti cvičitelského odboru, v tomto roce tím více potřebného. Ku práci ve sboru a k vedení družstva hlásí se br. Dr. Štulík, již 65-letý, ale svěží, velmi pilný cvičenec, a ve své činnosti mnohým bratřím mladším může býti vzorem. Potěšila mně též bratrská shoda mezi všemi členy odboru cvičitelského.

10. září — schůze Techn. Výboru Svazu A. S. spojená s ukázkou všech závodních sestav mužů a žen na náradí, pro slet Amer. Sokolstva. Schůzi přítomno 13 členů. Techn. V. Svazu. Cviky byly mnou a některými členy Svazu přecvičeny a učiněny jen nepatrné změny v některé závodní sestavě. Cviky takto upravené vyjdou již v krátké době k nacvičování.

11. září — návštěva cvičení dorostu a žen v Sokole Chicago. I zde zahájena činnost pod vedením nového cvičitele br. Molcara. Cvičili dorostenky v počtu 14 a po nich ženy v počtu 13. Při dorostenkách pomáhala ses. Baštová. Místnost vzorně čistá. Po cvičení konána schůze odboru cvičitelského mužů. Přítomno 6 členů odboru. Schůze řízena náčelníkem br. Krátkým. Rozdělena práce mezi členy odboru, podány informace o závodech župních a jiné zprávy. Debatovalo o udržení a zvýšení činnosti v jednotě, zajištění stálého cvičitele neb dosavadní nově zvolený chtěl odstoupiti. Odbor cvičitelský slibil všestrannou pomoc svému cvičiteli.

Sám jsem se činně zúčastnil debaty a poukázal na těžkou práci cvičitelů v Americe, jejichž práce u většiny našeho členstva není dosud oceněna a podporována a proto tak časté střídání cvičitelů, třeba dle úsudku mnohých dobře placených.

12. září. — Druhá návštěva v Plzeňském Sokole, hlavně proto, abych s náčelníkem Svazu, jež je cvičitelem této jednoty ještě jednou probral sletové cvičení. Počet členů cvičícího stoupl, přichází i ti, kteří na prázdninách se opozdili, vidím i tajemníka Svazu br. Dr. Guču v řadách cvičících a hodně starších bratrů. Cvičitelský odbor chápe se čile práce, vedení družstev, prvé dvě čety vedou cvičitelé závodníci, vzhledem k nastávající přípravě na závody. Po cvičení nastupuje cvičitelský odbor v počtu 9 ku 15-minutovému cvičení pořadových. Všichni se vystřídali a i já měl to potěšení před svým odjezdem vésti tento cvičitelský odbor.

13. září, — odjezd do Mt. Olive, Ill.

V hornickém tomto městě, kde je obyvatelstvo složeno z Němců, Chorvatů a Slováků jest dnes pěkný, slovenský sokolský sbor. V loni za prvé návštěvy bych býval skoro musel odejiti bez zahájení jakékoliv činnosti. Letos již vystřídání činovníci v župě a aspoň jediný sbor ze 4 v celé župě je činný. Po příjezdu byl jsem přítomen měsíční členské schůzi, kde bylo 8 členů přítomno. Téměř hodinu vysvětloval jsem bratřím povinnosti sokolské a oni z prvu zasmušili, zjasnili na konec svoje tváře a slibili, že budou pracovat. Jediná věc je bratřím divná a dlouho to nemohli pochopit, že jest a může býti mladší člen dobrým sokolem, když si při tom neplatí posmrtnou podporu.

V důsledku toho přihlásilo se a na cvičení přišlo 13 statných mladých Slováků (mezi nimi dva Chorvaté), kteří jsou v místě stáli, 7 jich ještě přijede z letní práce, takže nebylo by silnějšího slovenského sboru na Západě.

Mládeže (hochů) cvičilo 20. Cvičení vede snaživý br. Simonoff, rodem Bulhar, který jediný chápe naše sokolství a je tlumočnickem všem, kteří sice jsou hrdi na to, že jsou Slováci, ale slovensky mluvit neumějí. Taktéž jest to u mládeže. Cvičil jsem denně, mládež i dospělá a návštěva byla vždy úplná. Přes den spravil jsem nářadí s br. Simonoffem, vyčistili jsme místnost, udělal rozvrh a dával pokyny a tělocvičné hodiny br. Simonoffu.

Nikde, snad ani v Pennsylvanii není takové nepochopení, zaostalost, neznalost tělesné výchovy mezi Slovaky jako zde. Snad jsem se širěji rozepsal ale chci též aby každý poznal slovenský Západ a kde je třeba častěji pomoci.

Podotýkám, že v okolí byly dva sokolské sbory slovenské v Crystal City a Benld, kam 17. září jsem zajel, ale ve stále nezaměstnanosti většina členstva se odstěhovala.

18. září zajel jsem do White City, kde je 26 rodin českých, zkusil jsem, zda-li by nechala se založit jednota sokolská.

Jeden z předních pracovníků po mém vysvětlení pravil — viš, my jsme tu všichni svobodomyšlní a ti nebudou Sokola podporovat, takhle učitele češtiny pro mládež, bychom potřebovali, aby naši mládež trochu ukáznil, vedl v duchu pokroku, a naučil česky — — . Úsudek každý sám si udělej!

Z Mt. Olive odjel jsem 19. září do St. Louis, Mo. Navštívil jsem hned vedoucí činnovníky slovenského sboru a přiměl je ku svolání mimořádné schůze všech členů. Schůze určena na středu příští týden. Odpoledne zájezd do East St. Louis, kde cvičilo žactvo obou pohlaví ve značném počtu (30) při každém odjedu, proti poslední návštěvě před rokem, kdy jich cvičilo 9.

V neděli 20. září navštívil jsem letní tábor St. Louiské jednoty, který nalézá se v romantické a zdravé krajině. Rozsáhlá budova stavěna je členy sokolské jednoty, za vedení odborníka br. Weinbergra. Před stavbou je tabulka s nápisem "nepracujícím vstup zakázán." Tudiž převlékl jsem se a pracoval též. Zažil jsem chvilku radostnou a práce mezi 60. poctivě pracujícími bratry a sestrami byla obrazem staveb Sokoloven ve starém kraji. Letos byl jsem již v pátém sokolském "campu" ale v žádném tak ze základů, beznáročně a s chutí bez ohledu na řemeslo se nepracovalo jako v St. Louiském. Kdo by tomu nechtěl věřit ať se jede přesvědčit, práce ještě nějaký čas potrvá. Až se na to skládají básně.

Prál bych br. st.-louiským jen nějaké jezírko, aneb malou říčku s čistou vodou, k dovršení krásy a houževnaté práce v jejich tábořišti.

V pondělí a v úterý byl jsem přítomen cvičení všech odborů jednoty St. Louiské, které vedl br. Karel Eliášek. Příští měsíc bude vzpomínat rok svého příjezdu do Ameriky a působení v St. Louiské a East St. Louiské jednotě, jako jejich cvičitel.

V loni byl jsem v obou jednotách 14 dní a tudiž mohl jsem nahlédnouti dobře do stavu jednot a letos porovnat.

Obě jednoty vzrostly početně a hlavně je v nich život a náš český duch mezi mládeží.

Úmorná práce cvičitele je znatelná všude a mládeží, zvláště nejmenší, br. Eliášek věnuje celou svoji duši. Má ji tak vychovanou v mluvě, ve cvičení, zpěvu a hrách, jako ve svoji bývalé jednotě v Praze na Pančrácí, na níž nemůže zapomenouti.

V dnešní době, kdy mládeži věnuje se tak málo času v ohledu jazykovém (českém), je to tím pozoruhodnější a práce jeho v budoucnu tím více bude oceňována. Při cvičení mužů pomáhá při vedení družstev, cvičitelský sbor, s náčelníkem jednoty br. Ad. Ječmenem. Znamé závodní družstvo St. Louiské jednoty s kterým jsem též cvičil, zahájilo po vydání prvků závodních pilnou přípravu na závody. Pořádáním zábavních večírků, chce si družstvo vydělati cestovné na slet a závody bez zatěžkání vlastní jednoty.

Kromě toho cvičí pořadová starší muži a tvoří se čtyři vdaných žen.

Na schůzi St. Louiské jednoty, které byl jsem přítomen, jednalo se o připravovaných podnicích, dokončení budovy táborové, bazaru, oslavy 60letí a j. Řízení schůze bylo různé bez zbytečného mluvení, správně se kritisovalo a na schůzi bylo vidět, že jednota pracuje a ještě více práce připravuje.

Slovenskému sboru St. Louiskému, který znovu zorganizován, chce počítati cvičit, podána pomocná ruka tak, jako snad nikde v Americe. Povolena místnost, nářadí, světlo, zkrátka vše a po prohlášení cvičitele br. Eliáška i vedení, vše zdarma. Tímto jednotu St. Louiská dokumentuje snahu a největší pochopení sblížení se s br. Slovaky.

Všemu tomu srdečně Zdar!

Ve středu mimořádná schůze slovenského sokolského sboru, která svolána na moji žádost vzhledem k nové počínající práci. Sbor čítá 26 členů. Dostavila se polovina. Schůzi přítomen byl též náčelník St. Louiské jednoty br. Ječmen. Bratři po mém výkladu o dnešním stavu Slováků v Americe poznali, že jsou hodně vzadu akonali hned přihlášky na cvičení. Přihlásilo se jich 8 jako činných a je jisté, že po zdravém začátku řady jejich vzrostou. Po sdělení o výsledku ze schůze St. Louiské jednoty byli nadšeni: Že i zde bratřím Slovákům pomalu svítá, je jisté, poznávají a snaží se vymaniti z prostředí, které je drželo ve tmě a porobě.

Ve čtvrtek odjezd do Prague, Okl. sídla okrsku Oklahomského.

Prague, Okl., 27. září 1924.

* * *

V Prague, Okla., kam dojel jsem v sobotu ráno 27. září, svolána byla večer schůze činnovníků okrsku i jednoty. Vzhledem k dokončující bavlnové sklizni, která měla by vliv na nemožnost návštěvy cvičení bratři venkovských, rozhodnuto, bych odebral se napřed do jednoty Oklahoma City, Yukon, pak Prague a Kingfisher. Působení moje v Oklahomě rozděleno správně mezi všechny jednoty.

V neděli ráno 28. září odjel jsem do Oklahoma City, kde večer byla svolána schůze mužů i žen v obydlí starosty jednoty br. Miškovského.

Jednota, která před měsícem uvedena byla starostou A. O. S. br. Plačkem do S. Obce Americké, zahájila svoji činnost a stěží získala dva večery v týdnu v "Community Halle", kde cvičí ve spodní místnosti.

Vzhledem k mé přítomnosti cvičilo se každý den. Ve dnech, kdy nemohlo se cvičiti v místnosti, cvičilo se na zahradě bratra Déliho, kde též nářadí bylo umístěno. Návštěva cvičení den ode dne vzrůstala, k čemuž krásné počasí přispívalo. Většina bratrů vzdálených dojížděla denně i v neděli dopoledne na cvičení a touha všech byla hodně se naučiti.

Jeden večer, kdy nemohlo se cvičiti venku a déšť ohrozil cvičení, odebrali se všichni do obydlí br. sta-

rosty, kde vynesena nábytek a postupně se nastupovalo a cvičilo celý večer jako jindy.

Jak by si zde jednota sokolská vážila své vlastní, třeba malé místnosti, nemá nikdo ani potuchy. Dnešní pracovníci sokolští čelí bojům, též lidem vlastního národa, a chtějí odstranit i tento nedostatek sokolské síně v Oklahoma City. Činí se pilně přípravy ku stavbě nové síně a práce pěkně pokračuje.

V neděli 5. října zájezd do Yukon, kde jest nově založená sokolská jednota, která bude uvedena v krátkém čase do A. O. S. Konala se právě schůze, kde přítomno bylo 53 členů. Příjezd společného cvičitele byl jim již před týdnem ohlášeno, takže jednalo se hned o zahájení cvičení. Bratři vesměs roztroušení po farmách dosti vzdálených, uvolili se, že budou se aspoň čtyřikrát do týdnu sjíždět na cvičení. Volné dny bych zajižděl do Oklahoma City.

Po schůzi konán rozhovor bratři i sester a vřelý proslov náčelníka jednoty Oklahoma City br. Rubeše. Po něm nastoupily přítomné sestry z Oklahoma City a přecvičily prostná cvičení, která v minulém týdnu se naučily. Pak zpívali všichni hosté z Oklahoma City sokolské a národní písně a naposled hymnu československou. Po zpěvu vysvětlil jsem nadšeným bratřím i sestrám význam sokolské myšlenky, která jediné může udržeti náš český život v Americe.

Každý pravil: "Dnes jsme měli pěknou schůzi." Na příští neděli pozváni zas bratři i sestry z Oklahoma City do Yukon, aby ukázali i těm ostýchavým, že možno každému a v každém věku cvičení sokolské pěstovati.

V následujícím týdnu cvičil jsem v Yukon, vždy do 11:30, ba i děle a celé rodiny odjížděly pak do vzdálených farem. Dvakrát zajel jsem do Oklahoma City, kde připravoval jsem jednotu na akademii 28. října.

V neděli 12. října dopoledne cvičení mužů v Oklahoma City, odpoledne zájezd celé jednoty Oklahoma City do Yukon.

Tam sjely se obě české osady v počtu 250 osob. Byla to slavnostní neděle sokolská, spojená s veřejným cvičením obou jednot. Po cvičení měl jsem přednášku o organizaci sokolské, kde se bratři seznámili se složením velkého celku sokolského, do kterého budou za krátko uvedeni. Pak bylo přátelské pohostění a družná zábava dlouho do večera.

Další týden rozvržen mezi jednoty Oklahoma City a Yukon.

V sobotu 18. října na ukončení mého působení v Yukon, konáno veřejné cvičení Yukonské jednoty se spojením hlášené přednášky br. Havránka. Vzhledem k tomu, že br. Havránek nemohl do Oklahoma přijeti, přednášel jsem sám "O významu sokolských jednot v dnešním hnutí pro udržení češství v Americe."

Přítomní nemohli se ani do místnosti vejíti. Veliký zájem a cvičení. Cvičilo 21 sester a 25 bratří z Yukon. Členstvo hlásí se hromadně, o přístup do Sokola. Slibná jednota. Schází však vedoucí síly, proto připravuje se kurs cvičitelský v únoru 1925.

19. října, schůze okrsku Oklahomského v Oklahoma City. Přítomno 12 členů a zastoupeny všechny jednoty z okrsku. Okrsek v přítomné době je v horečné sokolské činnosti, na několika jiných místech je touha po založení sokolských jednot.

Jednáno o hromadném okrskovém zájezdu do Kingfisher 2. listopadu, 16. list. do Prague. V únoru pořádán bude okrskový kurs týdenní, v březnu okrsk. slet. Činí se přípravy k zájezdu na hlavní slet do

Chicaga a vyslání závodní čety z Prague, Okla. Činí se pokus o získání stálého cvičitele pro okrsek neb některou jednotu v Okrsku. Jednoty všechny jeví zájem o svoje síně. Nářadí je zde vesměs starého vzoru. Zařizují se knihovničky, kroje cvičební a pod.

Po schůzi 19. října, konalo se odpoledne veřejné cvičení jednoty Oklahoma City na výletním místě, v ohromném tanečním sále, zvaném "Elmwood Halle". Zahájena zpěvem "Hoj vzhůru, pestrý sokole." Cvičili bratři z Oklahoma City, 2 oddíly prostných a zápas, sestry 3 oddíly prostných a rejevový tanec při hudbě a zpěvu. Pak zpívány národní písně české a slovenské. Za nepřítomného bratra Havránka, přednášel jsem na thema "Proč vzrůstají se dnes sokolské jednoty v Americe a jejich význam pro náš český život zde za mořem."

Návštěva ohromná, až z dalekého Kingfisher a Anadorky přijeli krajané, neb vše bylo oznámeno v čas a počasí nádherné přispělo též ku zdaru veřejného cvičení.

Vše vzbudilo úžas a zájem u všech přítomných. Bratři i sestry, cvičili v nových cvičebních úborech a za krátký čas nácviku dokázali hodně. Doprovod ku cvičení a zpěvům byl bezvadný a zahrály jej ochotně sestry z Oklahomské jednoty.

Dnes všichni, i ti nepřející, tuší, že v sokolstvu a v životě našem v Americe něco se děje a žádný nechce zůstat stranou.

Hned při zábavě, která následovala, mnoho členů hlásí se o členství do jednoty. Dnes celá česká Oklahomka vyburcována a nadšena jest k práci. Prožíváme obrození našeho lidu roztroušeného v daleké, dosud nezalidněné Oklahomě, který potřebuje oživení staré vzpomínky sokolským životem, probuditi slovem, oživilí písní a jeho srdce bude zase tlouci pro naši věc československou.

Těmto státům, v nichž naši krajané mají národní práci ztěžovanou jednak těžkou prací, podnebím, neschůdnými dosud cestami, vzdáleností spolkových místností, budiž věnována pozornost a častější pomoc.

V noci 19. října odjíždím do Prague, Okla. Celý týden cvičilo žactvo a členstvo, ač byla letos zvláště bohatá sklizeň bavlny. V místě bydlí činovníci jednoty i okrsku a jednota byla v dobré činnosti, kromě ženského odboru, který necvičí.

V sobotu 25. října, oslavila jednota památku 28. října, zpěvným hudebním a tělocvičným programem. V proslovu br. Šeděnky vzpomenuť bývalá naše poroba, kterou legionáři prodechnuti sokolským duchem sverhli a dobyli nám svobodu. Přítomný legionář francouzských legií, br. Bárta doplnil proslov vlastními zkušenostmi, z bojů za svobodu.

Dne 26. října ráno konána schůze jednoty Prague, kde učiněny další kroky k činnosti jednoty, zvolen cvičitelský odbor, usneseno zajeti se žactvem a členstvem 2. listopadu do Kingfisher, učiněna příprava na veřejné cvičení v Prague 16. listopadu, jednáno o zakoupení nářadí a j.

Po srdečném rozloučení odjíždím do poslední sokol. jednoty, nedávno založené, do Kingfisher. V pondělí zahájeno zde cvičení, které dosti navštíveno usedlými zde na farmách krajany.

V úterý zájezd do Oklahoma City, kde jednota sokolská pořádala akademii na oslavu 28. října. Vedl jsem část tělocvičnou. Krásný byl vroucně pronesený proslov br. Tůmy, v kterém vzpomenuť Bílé Hory, doby probuzenecké, sokolského života a konečného osvobození. Byl se zájmem vyslechnut všemi přítom-

nými. Účinkovali bratři i sestry v solových číslech hudebních, zpěvních, recitačních a tělocvičných. Na konec sehrána jednoaktovka. "Návrat legionáře" a pak následoval živý obraz, při kterém zahrány hymny obou zemí. Důstojná oslava 28. října zanechala v každém návštěvníku hluboký dojem a vynutila slzy vzpomínek.

Na mně zanechal 28. říjen v Oklahoma City dojem nezapomenutelný. Rozloučili se zde se mnou všichni ti, v jichž středu prožil jsem znovu počínající sokolský život v Oklahomě, přišli všichni bratři a sestry, o kterých jsem si ani nemyslel, že mne mají tak rádi, a také mne překvapili dárkem, který všude hlásati bude, že dosud nezemřeli, nýbrž žijí naši krajané v málo známé a v dosud nezpracované Oklahomě. V noci odjezd zpět do Kingfisher, kde cvičil jsem denně mládež i dospělé.

Jednota v Kingfisher jest nejmlaší ze založených jednot v Oklahomě a členstvo její složeno je vesměs z bratří i sester zde rozených v druhém i třetím pokolení, ale lnoucích k věci sokolské.

Vzhledem k tomu sjelo se sokolstvo Oklahomské v neděli 2. listopadu do Kingfisher, aby posílilo jednotu tamnější — ukázalo svoji sílu a řeklo jednotě v Kingfisher že ji má rádo a nenechá ji bez pomoci.

Sjeli se bratři a sestry z daleké Prahy, Oklahoma City, Yukon, Anadorky a z jiných ještě osad, vzali i svoje žactva s sebou, cvičili i domácí bratři a sestry, takže veřejné cvičení, které konalo se v síni v Západ. Jednoty bylo pestré a úplné.

Pro tamnější přijaté hosty bylo to něco ohromného a neočekávaného. Domáci bratři a sestry měli hodně práce, neb sami byli návštěvou překvapeni a pravili, že dosud takový český nával v Kingfisher nebyl.

Každý však byl spokojen. Nejvíce získala tím naše česká věc, naše sokolstvo, které dostalo zas hodně přátel a posíleno bylo mravně i finančně.

Odjíždím z Oklahomy spokojen a přál bych si, aby z toho ohromného nadšení velká část zůstala v jednotách našich a pak bude dobře.

Na konec vzpomínám a děkuji všem těm, kteří umožňovali mně moji práci sokolskou v Oklahomě, kteří převáželi mne do vzdálených jednot na cvičení, celé desítky mil po neschůdných Oklahomských cestách ve dne i v noci, těm milým sestrám, kterým prstíčky bolely od hrani na pianě při zkouškách a veřejných cvičeních a každému, kdo jakýmkoli způsobem přispěl naší české věci.

Na shledanou zase v české Oklahomě!

Frant. Chmelík, spol. cvičitel Svazu.

ZE ŽUPY SEVEROVÝCHODNÍ

ZÁPIS

ze schůze Tech. Odb. župy Severovýchodní, ze dne 29. listopadu 1924.

Schůzi řídil náčelník br. Přech. Přítomno 8 sester a 14 bratří. Jako host přítomný starosta župy br. Bernaiter, vítá upřímnými slovy br. Příhodu z Čech, který byl povolán za cvičitele do jednoty Čech-Havliček. Zápis minulé schůze přijat beze změny.

Dotazy od Sokola Československého ohledně příštích závodů, pokud možno zodpověděny, a odpoví na ně br. náčelník.

Zprávy z jednot:

Sokol "Moravan" žádá o vyslání župního družstva mužů na Akademii, kterou pořádají na nový rok. Rozhodnuto vybrati 6 členů z místních jednot a vyslati je pod vedením br. Plisky.

Sokol "Detroit" zasílá zprávu a k tomu dodává br. Pliska, který jednotu tuto navštívil, potěšitelnou zprávu o pěkné činnosti jejich a o pěkném programu připravovaném na Akademii, který obsahuje samé cvič. novinky.

"Cleveland" — připravuje cvičení veřejné na 2. neděli v lednu.

"Nová Vlast" — veřejné cvič. 28. prosince. Cvičtelský sbor žen cvičí v neděli; vinou různých sportů návštěva mužů slabá.

"Čech-Havliček" — nacvičují na akademii.

"Komenský" — zpráva za listopad velice slabá.

Zpráva náčelníka: Oznamuje, že zahrada pro letní župní vystoupení jest již zadána, ale že se pokusí získat ji od bratrů Slováků aneb bude cvičení odbýváno na sokolské farmě. Jelikož hudba pro společná cvičení župní teprve došla, nebylo možno na nich dříve pracovat.

Náčelnice oznamuje, že navštívila ženy u sok. Nová Vlast. Cvičilo 17 sester z 21 zapsaných. Vedla je náčelnice ses. Kozderová a průběh večera byl pěkný. Sestra Kozderová plně uplatňuje vědomosti nabyté v kursech. Ženy cvičí třetí oddíl kuželů a cvič. odbor devítku.

Sestra Vasylová navštívila Sokol Cleveland. Dorostenek cvičilo 8 za vedení ses. Fajrajzlové. Žen cvičilo 9 a vedla je náčelnice sestra Řezáčová. Zpráva pěkná. U Sokola Komenský zastala 16 dorostenek a celých 5 sester. Br. Tůma, který pomáhá při cvičení žen omlouvá to nesrovnalostí ve sboru a nedostatkem času pro cvičení.

Br. Drexel dopsal jednotě do Dayton, odpovědi však nedostal.

Přítomný spoluredaktor denníku "Svět" br. Šimek žádá o stále zprávy, které by týdně uveřejňoval v Sokolské hlídce, a věří, že by se tím způsobem povzbudila činnost starších, liknavějších členů. Slibeno vyhovět.

Br. Příhoda podává některé zprávy z Československa a též o Olympickém družstvu, což bylo všemi přítomnými s účastí vyslechnuto.

Po tomto skončeno. Na zdar!!

Marie Vazačová, zapisovatelka.

ZE ŽUPY STŘEDNÍ

ZÁPIS

ze schůze Vzděl. Odboru Sokolské Župy Střední, konané, dne 13. listopadu 1924 v Sokole Chicago.

Schůzi zahájil předseda bratr Továrek za přítomnosti bratří: Raisler, Hanzlík, Košek, Chlud, sester: Mirovská, Šmidlová, Scheffel a Poláková.

Protokol z minulé schůze přečten a schválen.

Bratr předseda podává zprávu s Oslavy 28. října. Slavnost se vydařila a bratři pořadatelé byli odměněni hojnou účastí a zájmem všech přítomných a tím také povzbuzeni k další svoji činnosti. Účinkujícím, jak jednotlivcům, tak i sborům vyslovujeme srdečný dík a doufáme, pro příště až se na Vás obrátíme, že s radostí nám budete nápomocni v další naší činnosti.

Došel dopis od Svazové Družiny Legionářů, dle kterého se Oslavy 28. října zúčastní. Vzato na vědomí.

Sokolky Chicago zasílají zprávu o vzděl. činnosti za měsíc říjen. Zpráva přijata.

Bratr Raisler, dává návrh, aby Župní Vzděl. Odbor pořádal v měsíci únoru 1925 řečnický a vzdělávací kurs povinný pro vzdělavatele všech jednot v župě Střední združených.

Návrh podporován a přijat. Bratr tajemník uvědomí všechny jednoty dopisy a každá jednotka zašle jména a adresy účastníků kursu bratru župnímu vzdělavateli nejdéle do konce tohoto roku.

Ústřední Vzdělávací Odbor se postará o učitele a zároveň vypracuje program kursu, který se bude odbyvat v Sokole Plzeňském.

Bratr Továrek dává návrh, aby každá sokolská jednotka pořádala v zimních měsících alespoň jednu žákovskou Akademii aneb Besedu, abychom zájem a lásku k tomu sokolství vzbuzovali a budovali i u těch našich sokolských káňat, kteří jsou budoucí nositele toho sokolství zde v Americe. Návrh podporován a přijat.

Bratr Hanzlik dává návrh, aby Sokolská Župa Střední pořádala Župní Šibřinky jenom pro bratry a sestry a jimi uvedené hosty. Návrh podporován a přijat. Bratr předseda návrh přednese v župní schůzi.

Jelikož nebylo nic více na programu, byla schůze skončena.

T. A. Továrek,
t. č. předseda.

Leo H. Chlud,
t. č. tajemník.

ZÁPIS

z pravidelné schůze Technického Odboru Mužů Župy Střední, konané ve středu, dne 5. listopadu 1924, v Sokole Chicago.

Schůzi řídil náčelník Regner.

Přítomni byli bratři Vorel, Oselka, Molnar, Jebavý, Krátký, později dostavil se Novák, omluven Tomeš, nepřítomen Tichý. Na vědomí vzato bylo odcestování br. Kadlece.

Zápis o poslední schůzi čten a přijat beze změny. Zpráva náčelníka:

Z pátého okrsku došel dopis, který náčelník přečetl. Žádají o kočujícího cvičitele a mají v úmyslu vystoupiti o sletu ve zvláštním čísle. Žádost o cvičitele přednese náčelník ve Svazu. Ohledně vystoupení o sletu poukazuje se na zvláštní vystoupení župy Střední, kterého bratři jsou povinni se účastniti.

Zprávy z okrsků znějí velice příznivě, vyjma z okrsku druhého, kde se velmi slabě cvičí. V útulně a sirotčinci, dle zprávy náčelníka, cvičí se již pilně.

Z předvedených cvičení s činkami pro starší bratry pro vystoupení o sletu přijato cvičení br. Jebavého, které se nejlépe zamlouvalo svou jednoduchostí a vydatností pohybu.

Přijat byl návrh na pořízení listiny pro dozorce okrsků, kterou by každý dozorce vyplnil při podání zprávy Technického Odboru. Na listině má býti uveden úplnější přehled tělocvičné činnosti v jednotě.

Zpráva z A. A. F.: Schůze ještě nebyla.

Došlý dopis od Technického Svazu Amerického Sokolstva, v němž jsou různé pokyny pro příští slet, čten a přijat. Usneseno držeti se daných pokynů.

Došlý dotazník od Svazu se vyplní a zašle.

Náčelník oznamuje veřejné cvičení župy první neděli v červnu.

Br. Vorel činí návrh na pořádání závodů pro dorost před župním veřejným cvičením. Přijato a určena

byla hrazda, kůň na šír, skok daleký a vysoký z rozběhu a běh na 75 yardů.

Br. Novák dal návrh na uspořádání míčových her. Přijato a každá jednotka má vyslati jednoho zástupce, kteří ony hry provedou. Členové Technického Odboru nemohou se o tu věc starat, jelikož skoro všichni zastávají místa cvičitelů v jednotkách.

Sepsal Karel Oselka, t. č. zapisovatel.

ZE ŽUPY ZÁPADNÍ

Okrsek Oklahomský.

Členové okrsku až na bratry Ježkovy a br. Ben. Černého z Prahy ku řádné schůzi v říjnu v Oklahoma City, k níž pozváni zástupcové všech ostatních jednot, se taktéž dostavili. Přítomen schůzi společný cvičitel br. Fr. Chmelík. Schůzi vedl starosta br. C. Sádlo z Prahy, Okla. Probráno vše podrobně, vztahující se k další činnosti okrsku a rozmnožení jednot sokolských v Oklahomě. Usneseno: zájezd do Kingfisher, společně vystoupiti při programu cvičebním. V Jednotě v Yukon vystoupí Sokolové i Sokolky z Oklahoma City. Společný zájezd do oklahomské Prahy všech jednot Oklahomy, a společně vystoupiti za účelem povzbuzení tamnějších Sokolek ku tělocvičné činnosti. Těl. Jed. Sokol Praha postará se o další program a pohostění. Dále usneseno: pořádati osmidenní školu cvičitelskou v Praze, Okla., v měsíci únoru 1925, při návratu br. Chmelíka ze Župy Pacifické. Všechny jednoty jsou žádány, by do kursu vyslaly co nejvíce posluchačů Sokola a Sokolek a předem přihlášené oznámily tajemníku okrsku, by pak nebylo nedorozumění. Vše se jednotám řádně vysvětlí.

Okrsek s politováním přijímá zprávu br. cvičitele, jenž navštívil jednoty v Kansas, které se úplně zpočetly, necvičí, zanedbávají to, co jim má býti nejprospěšnějším v jejich životě a zůstávají v tak bohatém státu obilním daleko za státy chudšími.

Příští schůze okrsku odbývat se má druhou, v čas nepohody čtvrtou neděli v Kingfisher, kde se mají pozvat krajané z osad, jež br. Havránek navštívil a pokusiti se tam založiti nové jednoty.

Všechny jednoty ve státu Oklahoma jsou v činnosti a konané zájezdy ve všech osadách zdařily se znamenitě.

Na zdar!

Franta Šeděnka.

Z okrsku texaského.

Právě uplynulý měsíc byl pro okrsek texaský co do činnosti nejúspěšnějším z celého roku 1924 a jest si jenom přát, aby prosinec jej předstihl tak, abychom mohli zpět hleděti na tento rok co dosud nejvýznamnější pro historii Sokolstva na našem Jihu.

S povděkem vzpomenouti dlužno důvěry ústředí v nás složené. Z dalších častějších styků pak umožněno bylo docílit první návštěvu br. Joži Havránka, čímž pro nás nastal obrat k lepšímu. Skládáme uznání na patřičné místo a budiž v historii Sokolstva vždy vzpomínáno, že v roku 1924 bratři v ústředí závčas poznali, čeho jest nám nejvíce zapotřebí. Činnost br. Havránka mezi námi a celá s tím spojená akce přine-

sla na mnohých místech velice dobrý výsledek. Také k nám na krátko přijel starosta Americké Obce Sokolské br. J. Plaček, aby uvedl nový sbor v Penelope, což se stalo za velké účasti členstva z celého státu. On také navštívil ostatní jednoty. Z návštěvy jeho nově povzbuzení a poučení pro nás vzešlo a jednoty čileji s okrskem si dopisovaly. Později jednotka ve Fort Worth také uvedena byla do svazu. Všichni jsme byli nadšeni a radovali jsme se když přes dvě stě cvičenců tam nastoupilo k prostným.

Naše milá jednotka v Guy na samém jihu státu, též dříve proutkem Havránkovým oživená, žádala na-

Dne 3. listopadu dorazil k nám br. Fr. Chmelík, náš společný cvičitel, a dle rozvrhu okrsku navštívil jednoty, kde jeho přítomnosti bylo nejvíce zapotřebí, t. j. jednoty Ft. Worth, Penelope a Ennis. Nemáme dosud jeho zprávy, ale dle sdělení bratru činnost jeho byla všude úspěšnou. Zajisté, že našel dosti uspokojivý stav u starších jednot. Vyžadujeme si jeho zajisté spravedlivou kritiku, kterou slibujeme přijmouti "sokolsky" a zjednatí nápravu dle jeho pokynu. Před svým odjezdem milý nám br. Chmelík navštívil nás v okrsku na své delší cestě k Pacifiku při našem divadle i zasedal s námi ve zvláště svolané schůzi, neboť

Vítězné Sokolice ze závodů Župy Západní, okrsku Nebraska.

Marie Laštovica, Helen Šerpán, Agnes Fiala, Rose Dočekal, Marie Adam, Marie Rokusek, Rose Yunek.

léhavě, ba skoro denně o cvičitele. Vypravili jsme tam br. Novotného, který jim dosud slouží, jak ze zpráv se dovídáme. Jsou to v okrese Ft. Bend právě dobré a obětavé duše naše a věříme v jejich budoucnost. Budou nám všem zajisté oporou mocnou a jenom si přejeme, aby již nikdy ve své činnosti neustali. Zbyli bratři po jednotě ve Waco, Tex., po návštěvě Joži uvědomili si svou zodpovědnost a když zvláštní výbor z okrsku tam byl později vyslán, úspěšně se znovuustavili. Nyní jednotka, s obcí úplně vyrovnaná, chystá se k novému životu.

se v tentýž čas dostavili k nové práci do Oklahomy br. Havránek i sestra Havránková. Tu radili jsme se o dalším svém postupu pro měsíc prosinec a leden.

Nechtěl jsem Vás, bratři, obtěžovati, ale i přes to přehled tento se poněkud protáhl. Doufám, že mi prominete a že uznáte potřebu naši, abychom s Vámi sdělili své úspěchy. Vzpomínáme Vás a Vaši pomoci si vážíme.

Za celý okrsek texaský, s bratrským Na zdar! a na shledanou při sletu 1925.

L. O. Hošek, t. č. starosta.